

**Міністерство освіти і науки України
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича
Економічний факультет
Кафедра фінансів і кредиту**

**ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ БАНКІВСЬКОЇ УСТАНОВИ
Кваліфікаційна робота
Рівень вищої освіти - перший (бакалаврський)**

Виконала: студент 4 курсу, групи 472-1
заочної форми навчання
спеціальності 072 фінанси, банківська
справа та страхування
Гельмич Є.-І. О.
Керівник: доцент кафедри
фінансів і кредиту
Саїнчук Наталія Валеріївна

До захисту допущено:

Протокол засідання кафедри № 15

від «30» травня 2023 р.

Завідувач кафедри фінансів і кредиту _____

проф. Нікіфоров П.О

Чернівці – 2023

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЗДІЙСНЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВСЬКОЮ УСТАНОВОЮ.....	6
1.1. Економічна суть інвестиційної діяльності банків.....	6
1.2. Форми здійснення інвестиційної діяльності банківською установою.....	13
1.3. Законодавчі засади здійснення інвестиційної діяльності банківських установ.....	19
РОЗДІЛ 2. АНАЛІТИЧНА ОЦІНКА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВСЬКОЇ УСТАНОВИ.....	25
2.1. Фінансово-економічна характеристика діяльності АТ КБ «ПриватБанк».....	25
2.2. Динаміка та тенденції інвестиційної діяльності АТ КБ «ПриватБанк».....	32
РОЗДІЛ 3 ШЛЯХИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВСЬКОЇ УСТАНОВИ.....	38
3.1. Виявлення та оцінка проблем інвестиційної діяльності АТ КБ «ПриватБанк».....	38
3.2. Рекомендації щодо покращення банківської інвестиційної діяльності досліджуваного банку.....	42
3.3. Напрями удосконалення ефективності інвестиційної діяльності банківських установ.....	46
ВИСНОВКИ.....	57
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	61

ВСТУП

Актуальність теми. В сучасних умовах господарювання і розвитку національної економіки основним завданням суб'єктів господарювання є створення ефективного механізму управління фінансовими ресурсами, що обумовлене необхідністю активізації інвестиційної діяльності. Реалізація цього завдання в більшій мірі залежить від ефективності здійснення інвестиційної діяльності банківських установ. Саме через інвестиції мобілізуються державні ресурси, кошти юридичних і фізичних у підприємницький капітал, який забезпечує процес розширеного відтворення суб'єктів господарювання.

У зв'язку зі зменшенням обсягів бюджетного фінансування національної економіки інвестиційна діяльність банків у забезпеченні глибоких трансформаційних перетворень відіграє значну роль, а банківська система повинна мати можливості для здійснення великомасштабних інвестицій.

Основна діяльність банківських установ направлена на кредитування суб'єктів господарювання. Але, при здійсненні банківського кредитування існує низка наявних проблем, а саме: ризик неповернення позик та недостатня кредитоспроможність позичальників. Тому, враховуючи ризики при кредитуванні суб'єктів господарювання, банки спрямовують свої ресурси в інші сфери своєї діяльності, а саме – інвестиційну.

Зростання економічного потенціалу країни багато в чому буде залежати від наявних в банківській сфері інвестиційних перспектив для вирішення поставлених завдань, тобто сформованого у ній інвестиційного потенціалу та його ефективного застосування в перерозподільних процесах та реальному секторі національної економіки.

Отже банківські установи заінтересовані вкладати частину своїх ресурсів в інвестиційний портфель у вигляді іншого дохідного активу – у цінні папери. Здійснення інвестиційної діяльності банківськими установами

забезпечує отримання стабільних доходів та додаткові надходження. Таким чином, актуальність дослідження інвестиційної діяльності банківських установ на сьогодні дуже важлива. Це обумовило вибір теми кваліфікаційної роботи.

Мета роботи полягає у теоретичному дослідженні здійснення інвестиційної діяльності банківськими установами та розробці практичних рекомендацій щодо удосконалення ефективності інвестиційної діяльності банків.

Поставлена мета зумовила вирішення наступних завдань:

- розглянути економічну суть інвестиційної діяльності банків;
- визначити форми здійснення інвестиційної діяльності банківською установою;
- здійснити оцінку законодавчих засад здійснення інвестиційної діяльності банківських установ;
- провести аналіз фінансово-економічної характеристики діяльності АТ КБ «ПриватБанк»;
- проаналізувати динаміку та тенденції інвестиційної діяльності АТ КБ «ПриватБанк»;
- виявити та оцінити проблем інвестиційної діяльності АТ КБ «ПриватБанк»;
- обґрунтувати рекомендації щодо покращення банківської інвестиційної діяльності досліджуваного банку;
- запропонувати напрями удосконалення ефективності інвестиційної діяльності банківських установ.

Об'єктом дослідження є інвестиційна діяльність банківських установ на прикладі АТ КБ «ПриватБанк».

Предметом дослідження є теоретичні та практичні основи здійснення інвестиційної діяльності банківськими установами в країні.

Методи дослідження. У процесі написання кваліфікаційної роботи були використані загальнонаукові методи пізнання процесів і явищ, такі як:

історичний, діалектичний, узагальнення, систематизації, комплексного аналізу, порівняння, статистичний, табличний та графічний методи.

Інформаційною базою дослідження є законодавчо-нормативна база України з питань здійснення та регулювання інвестиційної діяльності банківських установ, фінансова звітність АТ КБ «ПриватБанк», вітчизняна та зарубіжна література з питань банківського інвестування, статті у фахових виданнях, Інтернет ресурс.

Структура роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, який складається з 48 найменувань літератури. Основний текст роботи викладено на 56 сторінках. Робота містить рисунків та таблиць.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЗДІЙСНЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВСЬКОЮ УСТАНОВОЮ

1.1. Економічна суть інвестиційної діяльності банків

На сучасному етапі розвитку банки є фундаментом національної економіки кожної держави. Інвестиційна діяльність банківських установ є новим перспективним напрямом у розвитку банківської системи. Але на сьогодні банківська система нашої держави знаходиться в доволі нестійкому стані із-за ряду об'єктивних та суб'єктивних факторів, що вплинули на знецінення гривні та кредитування вітчизняних господарюючих суб'єктів.

Проблеми, які виникають у банківській системі впливають на зменшення рівня ВВП та стримують економічний розвиток національної економіки, що потребує вирішення багатьох питань, пов'язаних із відновленням стимулюючого впливу банківських установ на економічний розвиток України [20, с. 151–161.]. Тому інвестиційна привабливість банків України на міжнародному рівні є доволі низькою. Ключовим моментом у співпраці банківських установ України з міжнародними фінансово-кредитними організаціями має бути їх інвестиційна діяльність.

В інвестиційній теорії існують різноманітні види, класифікації та форми інвестицій, які мають можливість перетворюватися, враховуючи особливості конкретного стану національної економіки та рівень розвитку виробничих відносин. Тому поняття «інвестиції» є складною та найбільш досліджуваною економічною категорією на практиці.

В науковій літературі існують різні альтернативні підходи до визначення суті «інвестицій», що демонструють нам різноманітність дефініцій. Це зумовлено індивідуальною особливістю підходів вчених, еволюційним розвитком національних економік та етапів економічного розвитку держав. В таб. 1.1 наведені основні дефініції поняття «інвестиції».

Проаналізувавши різноманітні дефініції науковців, можна відмітити, що під «інвестиціями» розуміються будь-яке вкладення коштів, яке не

пов'язані з досягненням інвестиційних цілей господарюючих суб'єктів. Окрім цього, аналізуючи фахову літературу, науковці часто визначають суть «інвестиції» як вкладення коштів тільки у грошовій формі. Але сьогодні процес інвестування здійснюється як у грошовій, так і у інших формах і проявах цього поняття.

Таблиця 1.1

Дефініції науковців щодо суті «інвестицій»*

Науковці	Дефініції
Шарп У.	«Інвестиції» – означає не використовувати гроші сьогодні на поточне споживання для того, щоб отримати більшу їх суму у майбутньому.
Бланк І., Допан Е., Ліндсей Д.	«Інвестиції» – це вкладення капіталу в грошовій, матеріальній, нематеріальній та інших формах в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності з метою отримання поточного доходу або забезпечення підвищення його вартості у майбутньому.
Гітман Л., Джанком М.	«Інвестиції» – це спосіб розміщення капіталу, який повинен забезпечити збереження капіталу, або зростання його вартості та принести позитивну величину доходу.
Макконнелл К., Брю С.	«Інвестиції» - це витрати на будівництво та розширення; витрати на виробництво і нагромадження засобів виробництва та збільшення матеріальних запасів; витрати на поліпшення освіти та охорони здоров'я, витрати підвищення використання робочої сили.

*Джерело: складено автором на основі даних [18, с. 1-2]

З врахуванням вищенаведених дефініцій та зауважень можна сформулювати власне визначення даного поняття: інвестиції - це вкладення грошових, матеріальних, нематеріальних, трудових та інших цінностей в об'єкти підприємницької або інших видів діяльності з метою одержання прибутку (доходу) та (або) отримання певного соціального ефекту.

Також аналіз та систематизація вищезазначених дефініцій різних науковців дають можливість окреслити особливі характеристики інвестицій як економічної категорії, які проявляються у наступному:

- витратний - усі види та форми вкладання інвестицій передбачають витрати капіталу;
- цільовий - усі види інвестиції здійснюються з певною метою (одержання прибутку або досягнення соціального ефекту);
- ризиковий – усі види інвестиції пов'язані з достатнім ризиком, ймовірністю не досягти кінцевих результатів;
- терміновий – усі види інвестиції мають термін початку і термін завершення.

Основою успішного розвитку банківських установ України є їхня активна інвестиційна діяльність. Механізм реалізації і організації інвестиційної діяльності тісно пов'язаний з інвестиційним процесом в умовах сучасного розвитку економіки. Участь банківських установ саме в інвестиційному процесі проявляється через рух коштів, які належать інвесторам-клієнтам та направлені на інвестування. Інвестиційною функцією банківських установ є мобілізація заощаджень юридичних і фізичних осіб і спрямування їх на інвестування через ринок цінних паперів [14, С. 102].

Інвестиційна діяльність банківських установ повинна бути обумовлена цілями, які мають сприяти отриманню ефективного результату - прибутковості банківської установи. Тому необхідність інвестиційної діяльності банківських установ обумовлена взаємозв'язком між розвитком банківської системи та національної економіки в цілому. З однієї сторони, банки зацікавлені в стабілізації національної економіки, як необхідною умовою їхньої діяльності, а з іншої сторони – стабільність економіки залежить від ступеня надійності всієї банківської системи та її ефективного функціонування.

Тому окремо треба зацентувати увагу на дослідженні такого поняття, як банківські інвестиції. Аналіз фахової літератури показав, що немає чіткого та єдиного визначення поняття банківських інвестицій, оскільки вчені мають різні думки стосовно суті економічної категорії та розглядають банківські

інвестиції як один із видів інвестицій, або як фінансовий інструмент ринку та інше.

У науковій літературі інвестиційна діяльність банків розглядається з макроекономічної точки зору як інвестиційні операції самої банківської установи. А у сучасній літературі термін «інвестиційна діяльність банку» надається, як кошти вкладені в цінні папери на довготривалий строк. Воно відображає теоретичну суть цього поняття, оскільки саме процес інвестування в сучасній економіці безпосередньо пов'язаний з ринком цінних паперів [27].

Мікроекономічний аспект проявляється в тому, що індивідуальні інвестиції господарюючих суб'єктів формують основу інвестиційного процесу всієї сучасної економіки. На поведінку індивідуальних інвесторів впливає загальна макроекономічна ситуація, кон'юнктура ринку, а також державна економічна політика в інвестиційно-інноваційній сфері [20, С. 151–161.].

Свій внесок до розуміння суті поняття інвестиційна діяльність банків зробили також багато вчених-економістів.

Мороз А.М. трактує їх як непрямі вкладення коштів банків в національну економіку, які представляють рух фіктивного капіталу у формі інвестиційного портфеля банківських установ [26]. На нашу думку, дане тлумачення не повністю розкриває напрями інвестиційної діяльності банківських установ, тому, що визначають вкладення власних ресурсів з метою отримати вигід у майбутньому.

Мещеряков А. А. та Лисяк Л. В. трактують банківські інвестиції так: «банківські інвестиції – це кошти, вкладені на певний період у цінні папери, випущені урядом, місцевими органами влади, недержавні боргові зобов'язання, акції і облигації акціонерних товариств, похідні фінансові інструменти, деривативи та інші види цінних паперів» [24]. Але банки здійснюють свою інвестиційну діяльність не тільки у цінні папери, а й у

рухоме та нерухоме майно, інтелектуальні цінності та інші майнові права тощо.

Влучне визначення поняття інвестиційної діяльності банківської установи надав український вчений А. Е. Мельников, який сформулював її як «практичну діяльність банківських установ щодо реалізації різних форм інвестицій задля отримання доходу, соціального ефекту, підтримки певного рівня ліквідності та платоспроможності чи інших цілей банку» [23, с. 110-116]. На нашу думку, саме це тлумачення поняття інвестиційної діяльності банків розкриває суть цієї діяльності.

Сучасна зарубіжна наука трактує це поняття «інвестиційна діяльність банку» як кошти вкладені в цінні папери на довготривалий термін. Саме це тлумачення є теоретичним віддзеркаленням існуючих економічних відносин, тому, що механізм інвестування в західній економіці безпосередньо пов'язаний з ринком цінних паперів [27].

Таким чином, враховуючи усі вищенаведені визначення інвестиційної діяльності банківських установ та власних міркувань, ми пропонуємо наступне тлумачення даної економічної категорії: інвестиційна діяльність банків – це процес інвестування коштів та інших ресурсів банківської установи у майно, інші цінності та цінні папери з метою одержання прибутку або (та) отримання певних вигід у майбутньому.

Вагомий потенціал банківських установ в активізації інвестиційної діяльності роз'яснюється можливістю банків діяти у двох основних напрямках: на ринку цінних паперів і на грошово-кредитному ринку, які забезпечують перетворення заощаджень в інвестиції. Банківські установи формують свою інвестиційну діяльність в залежності від вимог банківської системи держави, в якій вони функціонують.

Так як банки є учасники фінансового ринку, то треба виділити три способи їх участі в інвестиційному процесі (рис. 1.1).

Рис. 1.1. Способи участі банків у інвестиційному процесі

Інвестиційна діяльність банків залежить від обраної банківською установою інвестиційної політики, яка включає в себе: фінансовий стан, платоспроможність, ліквідність та інші фінансових коефіцієнти. Отже, інвестиційна політика банку – це комплекс цілеспрямованих заходів та виважених рішень, які направлені на визначення потреб у інвестиціях, збільшенні джерел їх фінансування, виборі основних напрямів фінансування та безпосереднього залучення інвестицій. Саме інвестиційна політика банківської установи допомагає здійснити вибір найефективніших фінансових інструментів та впливати на рівень інвестиційної активності та формування інвестиційного та кредитного портфеля банку.

Як свідчить практика, банківська установа є одним з тих фінансових інститутів, яка здатна забезпечити ефективне управління банківськими інвестиціями та отримати від цієї діяльності значний прибуток. Відмітимо, що на рівень інвестиційної діяльності банківської установи впливають внутрішні та зовнішні фактори. Поділ факторів на внутрішні та зовнішні відобразимо в табл. 1.2.

Отже, можна зробити висновок, що внутрішні фактори слугують визначальними чинниками формування інвестиційного портфеля банківської

установи та є основними факторами формування інвестиційної стратегії Банку. Однак рівень ризиковості інвестиційного портфеля залежить від зовнішніх факторів.

Таблиця 1.2

Структура факторів, які впливають на інвестиційну діяльність банківської установи*

Внутрішні фактори	Зовнішні фактори
<ul style="list-style-type: none"> - стратегія банківської установи; - регіональні та галузеві особливості функціонування банківської установи; - ресурсний потенціал банківської установи; - підтримка відповідного рівня ліквідності та платоспроможності банківської установи; - мінімізація ризиків; - професійна діяльність та підготовленість фахівців. 	<ul style="list-style-type: none"> - загальний стан економіки держави; - законодавчі акти, пільги та обмеження; - стан фондового ринку та рівень його розвитку; - зміна облікової та відсоткової ставки; - оцінка курсової вартості цінних паперів.

*Джерело: складено авторами на основі даних [42].

Також банківська установа при здійсненні інвестиційної діяльності виконує такі функції:

1. Формування інвестиційного портфеля шляхом участі у фінансових програмах емітентів.
2. Купівля цінних паперів на первинному ринку.
3. Портфельне управління, через купівлю та продаж цінних паперів на вторинному ринку.
4. Інвестиційне проектування, моніторинг реалізації планів розвитку.
5. Кредитування під заставу цінних паперів на довготривалий строк [37].

Незважаючи на велику кількість напрямів і способів здійснення інвестиційної діяльності банками, основна їхня мета – це збільшення доходності банківської установи та контролю за рівнем ризику. Доречно, якщо діяльність банківської установи направлена на одержання високих доходів від активних операцій стрімливими темпами, то банківська установа

втрачає свою ліквідність, а якщо навпаки, то має за мету забезпечення високого рівня ліквідності, а це призводить до втрати дохідності [43]. Саме тому ефективна діяльність банківської установи підпорядкована його інвестиційній політиці. Відомо, що умовою забезпечення достатнього рівня ліквідності банківської установи є відсутність надлишку ліквідних коштів, оскільки це зменшує її доходи. Отже, банківським установам постійно необхідно ефективно диверсифікувати банківські операції та зосереджувати свою увагу на рості банківських інвестицій та визначенні достатнього рівня їх ліквідності. Тому на сучасному етапі важливим завданням банківської установи є визначення напрямів і способів інвестування та формування ефективного інвестиційного та кредитного портфелів.

1.2. Форми здійснення інвестиційної діяльності банківською установою

В сучасній економічній і науковій літературі застосовуються різноманітні за ступенем класифікаційні ознаки інвестиційної діяльності банківської установи. На нашу думку, на деталізацію та класифікацію банківських інвестицій впливають їх макро- та мікроекономічні функції, а також інституційно-правове середовище інвестиційної діяльності банків. Як відмічає Вовчак О.Д., ці класифікаційні ознаки можуть визначатись різними підходами до аналізу їх економічної ефективності, вибором пріоритетною сферою інвестицій, або оцінкою перспектив, що відкриваються під час інвестиційного процесу у відповідні галузі економіки, чи рівнем відповідальності за отримані результати, а також потребою повного і глибокого вивчення теорії та практики процесу інвестування, а в підсумку – метою самого інвестора чи господарюючого суб'єкта [8, с. 544]. У кожному окремому випадку є різні цілі: для інвесторів – це розробка стратегії і тактики своєї поведінки при інвестуванні, а її деталізація здійснюється під час оцінки окремого сегмента, який належить до однієї із сфери інвестиційної діяльності інвестора.

У науковій літературі залежно від об'єктів інвестування розрізняють фінансові та реальні інвестиції. Фінансові інвестиції характеризуються як вкладенням коштів у різні фінансові інструменти: цінні папери, депозитні вкладення, цільові банківські вкладення, паї, частки, вкладення у статутні фонди компаній, а в реальні інвестиції - це вкладення коштів у матеріальні та нематеріальні активи [36].

Отже за Бланком І.О. фінансові інвестиції характеризуються як вкладання капіталу в різноманітні фінансові інструменти інвестування переважно в цінні папери з метою отримання доходу [3]. За Савлуком М.І. та Морозом А.М. розглядають фінансові інвестиції як вкладення коштів у різноманітні фінансові інструменти (активи), серед яких вагому частку припадає на вкладення коштів у цінні папери [26, с. 476]. Такої ж думки Майорова Т.В., Пересада А.А. та інші.

Бланк І.О. під реальними інвестиціями визначає: «вкладання капіталу у виробництво основних засобів, в інноваційні матеріальні активи (інноваційні інвестиції), у приріст запасів товарно-матеріальних цінностей та інші об'єкти інвестування, пов'язані із здійсненням операційної діяльності підприємства та покращення умов праці» [3, с. 24].

Пересади А.А., вважає, що «реальні інвестиції – це вкладення (внески) у виробничі (засоби) фонди (основні й оборотні). Переважно це вкладення у матеріальні активи: будівлі, обладнання, споруди й інші товарно-матеріальні цінності, а також нематеріальні активи (патенти, ліцензії, ноу-хау, технічна, науково-практична, інструктивна, технологічна, проектно-кошторисна і інша документація)» [33, с. 388].

Федоренко В.Г., вважає, що «реальні інвестиції – це вкладення коштів (майна) у реальні активи – матеріальні та нематеріальні» [26, с.476].

Майорова Т.В. визначає «реальні інвестиції як економічні ресурси, які спрямовуються на збільшення реального капіталу суспільства, тобто на розширення або модернізацію виробничого процесу» [22, с.93].

Обґрунтовану класифікацію банківських інвестицій визначено у Законі України «Про банки та банківську діяльність», де інвестиційна діяльність банківської установи включає таке:

«- інвестиції у розвиток власного бізнесу:

- купівля основних фондів банку,
- відкриття філій,
- вкладення у новітні банківські технології й послуги,
- підвищення кваліфікації співробітників банку;
- інвестиції у розвиток іншого підприємства;
- формування інвестиційного портфеля банку;
- участь у формуванні або кредитуванні інноваційно-інвестиційних

проектів» [37].

Також інвестиційна діяльність банківських установ на інвестиційному ринку здійснюється ними при наданні інвестиційних послуг, що вагомо розширює банківський інвестиційний потенціал, впливає на розвиток та інтеграцію до світових інвестиційних процесів. До інвестиційних послуг банківських установ належать:

- вибір об'єктів інвестування для клієнтів банку;
- управління інвестиційним проектом у рамках проектного фінансування (кредитування);
- формування та управління інвестиційним портфелем клієнтів банківської установи;
- інвестиційні послуги банківської установи на ринку цінних паперів, а саме:
 - брокерська діяльність;
 - депозитарна діяльність;
 - дилерська діяльність;
 - ведення реєстрів іменних цінних паперів;
 - управління цінними паперами клієнтів банківської установи.
- послуги на ринку нерухомості;

- послуги з хеджування інвестиційного ризику.

На думку Васюренка О.В., характерне значення має класифікація банківських інвестицій, яка характеризує економічну суть і ринкову форму інвестиційних процесів і забезпечує наявні потреби при ухваленні банківськими установами управлінських рішень [5, с. 320]. Тому вчений виділяє такі види банківських інвестицій:

- інвестиції у різноманітні сфери економіки (промисловість, агропромисловість, машинобудування, транспорт, будівництво, зв'язок тощо);

- інвестиції у цінні папери;

- інвестиції в сучасні технології й у невиробничу і нематеріальну сфери.

На його твердження, першому виду інвестицій характерно довготермінове кредитування, тому для оцінки і потреб інвестиційного менеджменту в економічних сферах він пропонує узагальнену систему коефіцієнтів, що характеризують реальні інвестиції [1, с. 197-198.]. Другий вид інвестицій належить до фінансових інвестицій банківської установи. Стосовно третього виду, це вкладення є у діяльності банківської установи на момент здійснення інновацій, які за умов сучасної економіки супроводжують діяльність будь-якого господарюючого суб'єкта. Але свою увагу він зосереджує на інвестиціях другого виду, тобто вкладеннях банківських установ у цінні папери.

Залежно від цілей вкладення банківські інвестиції можуть бути прямими, направлені на забезпечення прямим управлінням об'єктом інвестування; портфельними, що не мають на меті пряме управління інвестиційним об'єктом, а реалізуються з розрахунку на отримання доходу у вигляді відсотків і дивідендів або внаслідок збільшення ринкової вартості активів.

Банківські операції за різноманітністю цінних паперів можна поділити на три основні види: емісійно-пасивні операції, які реалізуються через випуск цінних паперів власного боргу; клієнтсько-посередницькі операції з

цінними паперами, які реалізуються банківськими установами від імені, за рахунок та на користь клієнтів та інвестиційно–активні операції із вкладення власних та залучених коштів у фондові активи шляхом купівлі відповідних цінних паперів на фондовому ринку від свого імені. Отже, визнаючи, що фінансові інвестиції – це вкладання ресурсів банківської установи в різні види цінних паперів з метою отримання доходу від наявності їх у своєму портфелі впродовж визначеного строку або від продажу придбаних цінних паперів за більшою вартістю в інвестиційному портфелі банківських установ виділяють:

- 1) цінні папери банківських установ на інвестиції;
- 2) цінні папери банківських установ на продаж;
- 3) портфель вкладень у дочірні компанії;
- 4) портфель пайової участі (вкладень в асоційовані компанії).

Віднесення цінних паперів до певного інвестиційного портфеля визначається за такими чинниками:

- намірами банку щодо видів цінних паперів, які свідчать про першопочаткове бажання банківської установи на момент їх придбання стосовно подальшого їх застосування;

- спроможності банківської установи дотримуватися свого першопочаткового наміру, що передбачає наявність у банківської установи реальної можливості виконувати свій намір.

Таким чином, Василенко Д. В. запропонував поділити інвестиційний портфель банківської установи на чотири сектори: борговий, дольовий, вексельний та реальний. Тому інвестиційні операції банківської установи в залежності від цього можна теж поділити на боргові, дольові, вексельні та реальні (рис. 1.2).

Нижченаведена на рис. 1.2 класифікація банківських інвестицій, в більшій мірі зорієнтована на сучасну банківську систему і є прийнятою для застосування. Також, дану класифікацію можна рахувати універсальною,

тому, що з появою нових фінансових інструментів їх можливо додати до цієї системи.

Інвестиційний портфель банківської установи			
Борговий сектор	Дольовий сектор	Вексельний сектор	Реальний сектор
Боргові зобов'язання: - державні; - місцевих органів влади; - інші.	Придбання акцій та неакціонерні вкладення в статутний капітал	Векселі: - банків; - місцевих органів влади; - інші.	Інвестиції у: - матеріальні активи; - нематеріальні активи.

Рис. 1.2. Структура інвестиційного портфеля банківської установи*

*Джерело: складено авторами на основі даних [4, С. 248–255.].

Основними видами банківських фінансових інвестицій є купівля акцій з метою отримання щорічного дивідендного доходу, випуск облігацій внутрішніх державних позик та облігації підприємств, а також випуск казначейський зобов'язана та депозитних і ощадних сертифікатів.

До інвестиційної діяльності банків також варто віднести банківські інвестиційні кредити, тому, що вкладення в цінні папери та видача кредитів формують інвестиційно-кредитний портфель банківської установи. Банки при надання інвестиційних кредитів поліпшують свою діяльність шляхом:

1) банківська установа вкладає кошти в цінні папери, а це значно диверсифікує її активи, підіймає стабільність банківського сектору та впливає на надійність збереження коштів вкладників;

2) розширення конкурентоспроможності між суб'єктами інвестиційних відносин на фондовому ринку, що впливає на зменшення витрат інвесторів та емітентів;

3) формування банківського та промислового капіталу сприяє покращенню кредитно-інвестиційної діяльності банківської установи, тим що посилює її конкурентоспроможність [32].

Стратегія реалізації банківської інвестиційної діяльності залежить від прийняття конкретних рішень у сфері збільшення обсягів банківських інвестиційних коштів. Від того, наскільки банківські установи приділятимуть

увагу формуванню даних коштів залежить їх спроможність здійснювати активні інвестиційні операції.

Отже, на сьогоднішньому етапі розвитку в країні від ефективної діяльності банківських установ в інвестиційній сфері залежить подальший розвиток інвестиційного напрямку сучасної економіки в цілому та банківської системи зокрема. Але основною інвестиційною метою банківських установ України є забезпечення достатньої дохідності від фінансових вкладень при мінімальних ризиках.

1.3. Законодавчі засади здійснення інвестиційної діяльності банківських установ

Роль держави в інвестиційній сфері національної економіки визначається цілою низкою факторів, визначальними серед яких є ступінь розвитку економічних відносин, економічна та політична ситуації, та характер поставлених завдань національного розвитку.

Найважливішими передумовами покращення інвестиційної діяльності банківських установ є створення довгострокової ресурсної бази банків і формування адекватних умов для його ефективної діяльності з обслуговування потреб виробництва. З цією метою існує потреба у вдосконаленні інвестиційного законодавства України, оскільки створення законодавчої бази щодо залучення та регулювання інвестиційної діяльності є одним з основних факторів формування сприятливого інвестиційного клімату, спрямованого на покращення інвестиційної привабливості країни, збільшення обсягів інвестиційних ресурсів, реалізацію інвестиційного потенціалу та зниження інвестиційних ризиків.

За останні роки здійснилися суттєві зрушення у сфері управління інвестиційною діяльністю, зокрема, прийнято в країні ряд нормативно-правових актів і створено розгалужену інституційну базу, що надає

можливість використовувати нові методи державного регулювання інвестиційної діяльності банківських установ.

Створення нормативно-правової бази передбачає прийняття нормативно-правових актів, основною метою яких є регулювання суспільних відносин, забезпечення перспектив реалізації суспільних та приватних інтересів, моніторинг за виконанням законів та захист прав та свобод резидентів та нерезидентів країни.

Вплив на інвестиційну діяльність банківських установ здійснюється відповідними законами та підзаконними нормативно-правовими актами (нормативні акти Кабінету Міністрів України, укази Президента, акти Національного банку України тощо).

Врегулювання банківської діяльності має двосторонній характер – загальний та спеціальний. Загальний рівень відображає компетенцію ВРУ України щодо видання законів та постанов. Спеціальний характер відображає нормативне упорядкування НБУ через видання законодавчих, нормативних та інших актів, інструкцій та положень. Особливістю українського інвестиційного законодавства є те, що воно також регулюються нормами господарського, податкового, валютного, банківського, фінансового, митного, цивільного й земельного законодавства, правовими актами про приватизацію, підприємництво, інноваційну діяльність, цінні папери та фондовий ринок, концесії тощо.

Аналізуючи нормативно-правову базу, можна застосувати відповідну класифікацію інвестиційного законодавства щодо об'єктів правового регулювання, яка регламентує банківську і інвестиційну діяльність.

До банківської групи входять наступні нормативно-правові акти:

- 1) Господарський кодекс України від 16 січня 2003 року;
- 2) Закон України «Про банки та банківську діяльність» від 07 грудня 2000 року;
- 3) Закон України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» від 30 жовтня 1996 року;

4) Закон України «Про Національний банк України» від 20 травня 1999 року [13].

До інвестиційної групи, наступні:

1) Закон України «Про інвестиційну діяльність» від 18 вересня 1991 року;

2) Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок» від 23 лютого 2006 року [13].

Першим нормативним актом в інвестиційній діяльності банківських установ є Господарський кодекс України, оскільки він є системоутворюючим фактором та основою господарського законодавства, за допомогою якого вираженні інші законодавчі акти предметного регулювання. У Господарському кодексі України регламентуються норми щодо інвестиційної діяльності, поняття іноземних інвестицій, цінних паперів та їх видів, інвестування інноваційної діяльності, правового статусу банківських установ, державного регулювання зовнішньоекономічної (в тому числі інвестиційної) діяльності, правовий режим інвестування.

Статус банків, як суб'єктів інвестиційної діяльності, визначає Закон України «Про банки та банківську діяльність», підтверджуючи структуру банківської системи, економічні, організаційні та правові засади створення, діяльності, реорганізації та ліквідації банківських установ, обмеження щодо здійснення інвестицій, тощо [37]. Стаття 4 вищезгаданого закону передбачає, що банківські установи мають право самостійно виокремлювати напрями своєї діяльності та спеціалізацію за видами послуг. Також за Статтею 5 банківські установи самостійно володіють, використовують та розпоряджаються майном, яке перебуває у їхній власності.

Інвестиційна діяльність банківських установ також регулюються Законом України «Про інвестиційну діяльність». На нашу думку, вищезгаданий закон є визначальним для розкриття суті регулювання інвестиційної діяльності банківських установ, тому, що регулює правові, організаційні та економічні умови здійснення інвестиційної діяльності.

Також цей закон надає законодавче розуміння суті інвестицій – «всі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, в результаті якої створюється прибуток (доход) та/або досягається соціальний та екологічний ефект» [39].

Відповідно до ст. 4 Закону України «Про інвестиційну діяльність», «об'єктом інвестиційної діяльності може бути будь-яке майно, у тому числі цінні папери, цільові грошові вклади, інтелектуальні цінності, науково-технічна продукція та інше» [39]. Стаття 5 даного Закону передбачає, що інвестори - це «суб'єкти інвестиційної діяльності, які приймають рішення про вкладення власних, позичкових і залучених майнових та інтелектуальних цінностей в об'єкти інвестування» [39]. «Інвестори мають право виступати в ролі вкладників, кредиторів, покупців, при цьому виконувати функції будь-якого учасника інвестиційної діяльності» [39].

Банківські установи здійснюють прямі інвестиції та операції з цінними паперами згідно з законодавством України про цінні папери, інвестиційну діяльність та відповідно до нормативно-правових актів Національного банку України. Необхідно відзначити, що банківській установі заборонено інвестувати кошти в юридичну особу, статусом якої передбачена повна відповідальність її власників. Пряма та (або) опосередкована участь банківської установи у статутному капіталі іншої юридичної особи не повинна перевищувати 15 % статутного капіталу банківської установи, а сукупні інвестиції банку не повинні перевищувати 60 % розміру його статутного капіталу [37]. Ці обмеження впливають на інвестиційні можливості банківської установи і за таких умов її інвестиційний потенціал недостатній для реалізації великих проектів. Однак, приведені вище обмеження не застосовуються якщо:

- 1) акції та інші цінні папери, придбані банківською установою у зв'язку з реалізацією права заставодержателя і вона не утримує їх більше одного року;

- 2) інвестиції здійснюються в статутний капітал банківської установи;

3) цінні папери придбані банківською установою за угодою про андеррайтинг та знаходяться у її власності не більше одного року;

4) акції та інші цінні папери придбані банківською за рахунок та від імені своїх клієнтів [37].

Інші закони українського законодавства такі, як Закон України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» відіграють немало важливу роль у розрізі об'єктів інвестування, при визначенні правових засад здійснення державного регулювання ринку цінних паперів та державного контролю за випуском і обігом цінних паперів та їх похідних в Україні [38]. Також вищенаведений закон регламентує компетенцію, права, обов'язки та структуру Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, як органу що здійснює регулювання ринку цінних паперів [38]. Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок» регулює на практиці відносини, які виникають під час розміщення та обігу цінних паперів.

Закон України «Про Національний банк України» є особливим українським актом в практичному аспекті даного питання, тому, що він є фактично основним регулятором діяльності банківських установ. Так, відповідно до ст. 6 цього закону, основною із функцій НБУ є сприяння фінансовій стабільності банків, в тому числі всієї банківської системи за умови, що це не перешкоджає досягненню мети, визначеної у частині другій цієї статті [40]. Стаття 7 Закону України «Про Національний банк України», НБУ «встановлює для банків правила проведення банківських операцій, бухгалтерського обліку і звітності, захисту інформації, коштів та майна, організовує створення та методологічно забезпечує систему грошово-кредитної і банківської статистичної інформації та статистики платіжного балансу, здійснює банківське регулювання та нагляд на індивідуальній та консолідованій основі» [40].

Реалізація основної мети законодавчої та нормативної бази в системі регулювання інвестиційної діяльності банківських установ впроваджується через виконання наступних цілей: забезпечення сталого розвитку банківської

системи; обмеження монопольного контролю на ринку фінансових ресурсів; забезпечення конкурентоспроможності банківських установ; активне стимулювання інвестиційної діяльності банківських установ.

Таким чином, головним завданням розвитку законодавчої бази є пристосування та покращення умов інвестиційної діяльності банківських установ до умов сталого економічного розвитку. Особливо це стосується збільшення переліку цінних паперів, які можуть використовувати банківські установи у інвестиційній діяльності.

Кожен з вищезгаданих законодавчих актів спрямований на вдосконалення регулювання відносин в банківських установах в інвестиційній сфері та має свою ціль. Така велика кількість нормативно-правових актів говорить про те, що в країні вживаються заходи з метою створення належних умов здійснення банківськими установами інвестиційної діяльності шляхом фіксування на законодавчому рівні принципів та правил їх здійснення.

РОЗДІЛ 2. АНАЛІТИЧНА ОЦІНКА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВСЬКОЇ УСТАНОВИ

2.1. Фінансово-економічна характеристика діяльності АТ КБ «ПриватБанк»

Сьогодні у банківському секторі України ведеться боротьба за збереження наявних клієнтів, надання їм різноманітних банківських послуг, а також за залучення потенційних нових клієнтів.

Для поглибленого дослідження інвестиційної діяльності АТ КБ «ПриватБанк», на нашу думку, варто проаналізувати його фінансово-економічний стан, основні показники діяльності та проаналізувати вплив його інвестиційної діяльності на фінансовий результат.

Для початку розглянемо структуру ресурсної бази АТ КБ «ПриватБанк» за 2020 – 2022 роки, яка представлена на рисунку 2.1.

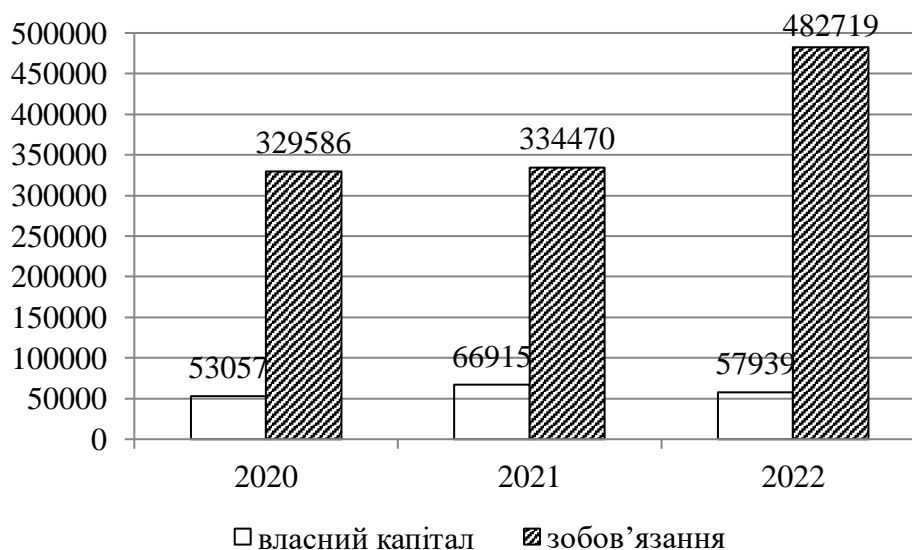

Рис. 2.1. Структура ресурсної бази АТ КБ «ПриватБанк» за 2020 – 2022 роки
(млн. грн.)*

*Джерело: сформовано автором за фінансовою звітністю АТ КБ «Приватбанк» [31].

Дані про обсяг власного капіталу та зобов'язань досліджуваної банківської установи (рис. 2.1), свідчать, що ресурсна база АТ КБ «ПриватБанк» сформована на 90 % за рахунок зобов'язань, що є специфікою

діяльності банку.

Аналіз динаміки складових власного капіталу АТ КБ «ПриватБанк» за 2019 – 2021 роки представлено в таблиці 2.1

В табл. 2.1 наведено динаміку складових власного капіталу АТ КБ «Приватбанк» за 2020-2022 роки.

Таблиця 2.1

Аналіз складу власного капіталу АТ КБ «ПриватБанк»
за 2020–2022 роки (млн. грн.)*

Показники	2020	2021		2022	
	сума	сума	Відхилення до 2020 р.	сума	Відхилення до 2021 р.
Статутний (акціонерний) капітал	206060	206060	-	206060	
Емісійні дохід	23	23	-	23	-
Резерви переоцінки	12174	12174	-	12174	-
Інші резерви	(2221)	(4064)	(1843)	(15141)	(11077)
Резервні та інші фонди банку	8481	9696	1215	11449	1753
Накопичений дефіцит	(171461)	(156976)	(-14485)	(156628)	(-348)
Усього власного капіталу	53057	66915	13858	57937	-8978

*Джерело: розраховано автором за фінансовою звітністю АТ КБ «Приватбанк» [31]

За 2022 р. капітальна база ПАТ КБ «ПриватБанк» зменшилася на 8978 млн. грн. Розмір статутного капіталу за період, що досліджується не змінився і у 2020-2022 рр. складав 206060 млн. грн. У 2022 р. накопичений дефіцит ПАТ КБ «Приватбанк» теж зменшився на 348 млн. грн., а проти 2020 року він зменшився на 14833 млн. грн.

Загальні резерви та інші фонди в 2022 році, створено у відповідності до вимог чинного законодавства України, у сумі 11449 млн. грн. Банківська установа зобов'язана створювати резервний капітал методом відрахування суми з нерозподіленого прибутку до складу резерву, що не підлягає розподілу. Сума до відрахування кожного року розраховується як чистий прибуток за попередній рік до виплати дивідендів власникам простих акцій у

розмірі не менше 5% прибутку за поточний період, поки резервний капітал не досягне 25% регулятивного капіталу Банку.

Аналіз структури власного капіталу АТ КБ «ПриватБанк» за 2020- 022 роки наведено в таблиці 2.2

Таблиця 2.2

Аналіз структури власного капіталу АТ КБ «ПриватБанк»
за 2020-2022 роки (%)*

Показник	Роки			Відхилення	
	2020	2021	2022	2021/2020	2022/2021
Статутний (акціонерний) капітал	388,4	307,9	355,7	-80,5	47,8
Емісійні дохід	0,04	0,03	0,04	-0,01	0,01
Резерви переоцінки	22,9	18,2	21,0	-4,7	2,8
Інші резерви	4,2	6,1	26,1	1,9	20,0
Резервні та інші фонди банку	16,0	14,5	20,0	-1,5	5,5
Накопичений дефіцит	323,2	234,6	270,3	-88,6	35,7
Усього власного капіталу	100,0	100,0	100,0	-	-

*Джерело: розраховано автором за фінансовою звітністю АТ КБ «Приватбанк» [31]

Структура власного капіталу АТ КБ «ПриватБанк», за 2020-2022 рр., свідчить, що основну його частину складає статутний (акціонерний) капітал. Також, достатню питому вагу у структурі займають резерви переоцінки, проте, у 2021 році їх частка була зменшена на 4,7 % порівняно з 2020, а вже у 2022 році збільшилася на 2,8 %. Питома вага накопиченого дефіциту банку, у 2020-2021 роках мала динаміку зменшення, тобто, частину збитку попередніх років було погашено за рахунок чистого прибутку, проте в 2022 році була збільшена на 35,7 %.

Таким чином, основним джерелом формування власного капіталу АТ КБ «ПриватБанк» є статутний (акціонерний) капітал.

Також необхідно якісно дослідити банківський капітал та його достатність. Визначення достатності капіталу банківської установи відіграє головну роль для аналізу ефективності функціонування як окремого банку, так і для визначення надійності всієї банківської системи. Оцінимо

нормативи мінімального розміру та достатності капіталу досліджуваного Банку за 2020 – 2022 роки (табл. 2.3).

Таблиця 2.3

Аналіз нормативів мінімального розміру та достатності регулятивного капіталу АТ КБ «ПриватБанк» за 2019 – 2021 рр.*

Показник	Роки		
	Станом на 31.12. 2020	Станом на 31.12. 2021	Станом на 31.12. 2022
Всього регулятивного капіталу, в тому числі:	52100	65622	56545
- капітал 1-го рівня, млн. грн.	54348	69713	71713
- капітал 2-го рівня (не може перевищувати 100% від капіталу 1-го рівня), млн. грн.	(2248)	(4091)	(15168)
Норматив капіталу 1-го рівня	17,34 %	21,14 %	20,78 %
Коефіцієнт достатності капіталу, %	16,63 %	19,90 %	16,38 %
Коефіцієнт достатності капіталу, (Н2) %	28,09 %	18,33 %	23,78 %
Коефіцієнт достатності капіталу, (Н3) %	14,06 %	9,17 %	11,90 %

*Джерело: фінансова звітність АТ КБ «Приватбанк» [31]

Як свідчать дані табл. 2.3, коефіцієнт достатності капіталу Банку за 2020-2022 роки відповідає нормативу, встановленому НБУ (не менше 10 %).

За досліджуваний період найвище значення коефіцієнта достатності капіталу було у 2021 році – 19,90 %, що говорить про стійке фінансове становище банківської установи. Основними факторами збільшення коефіцієнту достатності капіталу – це зростання акціонерного капіталу.

Достатність капіталу показує можливості банківської установи захистити інтереси як кредиторів, так і вкладників від непередбачених втрат, яких можуть виникнути в результаті невдалої діяльності банківської установи.

Під зобов'язаннями банківської установи ми розуміємо вимоги до активів банку, що зобов'язують її сплатити фіксовану суму коштів у визначений час у майбутньому. Депозитні операції відіграють вагомую роль у діяльності банківської установи, так як вони становлять основу формування ресурсної бази для активних операцій банківської установи.

Проаналізуємо динаміку і структуру зобов'язань банку та дослідимо, яке місце займають депозити у загальному обсягу пасивних операцій.(табл. 2.4).

Таблиця 2.4

Аналіз складу зобов'язань ПАТ КБ« Приватбанк»
за 2020-2022 рр. (млн. грн.)*

Показники	2020	2021		2022	
	сума	сума	Відхилення до 2020 р.	сума	Відхилення до 2021 р.
Кошти банків	19	3	-6	-	-3
Кошти клієнтів	312568	325019	12451	471863	146844
Інші залучені кошти	9	12	3	3	-9
Поточні податкові зобов'язання	147	158	11	-	-158
Відстрочені податкові зобов'язання	4053	3824	-229	2647	-1177
Інші фінансові зобов'язання	10687	3651	-7036	5804	2153
Інші нефінансові зобов'язання	2103	1803	-300	2274	471
Усього зобов'язань	329586	334470	4884	482719	148249

*Джерело: розраховано автором за фінансовою звітністю АТ КБ «Приватбанк» [31]

Як свідчать дані табл. 2.4 обсяг залучених клієнтських коштів (депозитів) у 2022 році збільшився на 146844 млн. грн. та займав найбільшу питому вагу в структурі зобов'язань – 97,8 %.

Загальний розмір зобов'язань ПАТ КБ «Приватбанк» зріс на 148249 тис. грн. і склав у 2022 р. 482719 млн. грн. за рахунок збільшення фінансових і не фінансових зобов'язань. Збільшення зобов'язань ПАТ КБ «Приватбанк» є позитивним фактором для діяльності банку, це говорить про довіру клієнтів. Для банківської установи зростання обсягів депозитів є забезпеченням збільшення його ресурсної бази.

Заборгованість перед НБУ, банківським установами та іншими фінансовими організаціями, у 2022 році має тенденцію до спаду.

Для того щоб визначити, що є основною складовою формування зобов'язань АТ КБ «ПриватБанк» за 2020-2022 роки, дослідимо їх структуру (табл. 2.5).

Таблиця 2.5

Структура зобов'язань АТ КБ «ПриватБанк» за 2020-2022 роки (%)*

Показник	Роки			Відхилення	
	2020	2021	2022	2021/2020	2022/2021
Кошти банків	0,01	0,001	-	-0,009	-0,001
Кошти клієнтів	94,8	97,2	97,8	2,4	0,6
Інші залучені кошти	0,003	0,004	0,001	0,001	-0,003
Поточні податкові зобов'язання	0,1	0,1	-	-	-0,1
Відстрочені податкові зобов'язання	1,2	1,1	0,6	-0,1	-0,5
Інші фінансові зобов'язання	3,2	1,1	1,2	-2,1	0,1
Інші нефінансові зобов'язання	0,6	0,5	0,5	-0,1	-
Усього зобов'язань	100,0	100,0	100,0	-	-

*Джерело: розраховано автором за фінансовою звітністю АТ КБ «Приватбанк» [31]

За досліджуваний період, найбільшу питому вагу у зобов'язаннях АТ КБ «ПриватБанк» складають кошти клієнтів. Так, у 2020 році вони склали 94,8 % від загального обсягу; у 2021 – 97,2%, а в 2022 році – 97,8%. Тобто, їх тенденція є зростаючою. Це позитивно характеризує діяльність по формуванню ресурсної бази АТ КБ «ПриватБанк».

Таким чином, це свідчить, що банківська установа формує свою ресурсну базу через депозитні операції, які надають можливість користування тимчасово вільними грошовими ресурсами розміщених на депозитах. До недопозитних пасивних операцій можна віднести кошти інших банків та інші залучені кошти.

АТ КБ «ПриватБанк» займає перше місце на ринку кредитно-інвестиційних та банківських послуг. Найбільший вплив на діяльність банку спричинила пандемія COVID-19 і війна з росією.

В сучасних умовах отримання прибутку є необхідним фактором існування будь-якого господарюючого суб'єкта. Він є стратегічною ціллю управління і залежить від наступних факторів:

- від отриманих та сплачених відсотків за банківськими операціями;
- від частки непроцентних доходів;
- від поточних витрат;
- від структури активів і пасивів.

Отже, проаналізуємо основні результати діяльності банку за досліджуваний період (табл. 2.6 та рис. 2.2).

Таблиця 2.6

Аналіз фінансових результатів АТ КБ «ПриватБанк»
за 2020-2021 рр. (млн. грн., %)*

Показник	2020	2021	2022	Темп росту	
				2021/2020	2022/2021
Процентні доходи	33563	35857	43687	6,8	21,8
Процентні витрати	(11943)	(6533)	(3787)	-45,3	-42,0
Чистий процентний дохід	21620	29324	39920	35,6	36,1
Комісійні доходи	27649	35057	32945	26,8	-6,0
Комісійні витрати	(8888)	(11840)	(12505)	33,2	5,6
Чисті процентні доходи після вирахування резерву на зменшення корисності	19811	28468	24524	43,7	-13,9
Прибуток до оподаткування	24586	35300	34740	43,6	-1,6
Прибуток за рік	24561	35242	30254	43,5	-14,2

*Джерело: розраховано автором за фінансовою звітністю АТ КБ «Приватбанк» [31]

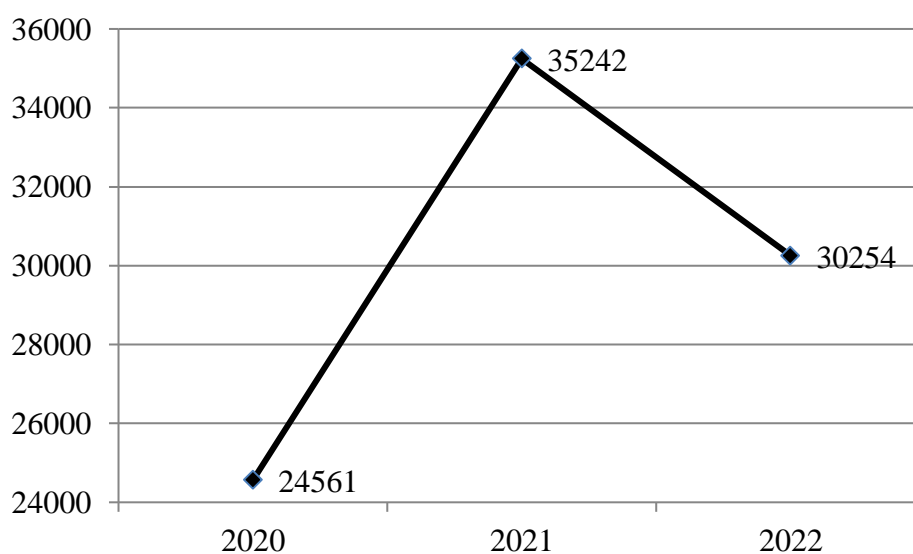

Рис. 2.2. Динаміка чистого прибутку АТ КБ «ПриватБанк»
за 2020-2022 рр. (млн. грн.)*

*Джерело: розраховано автором за фінансовою звітністю АТ КБ «Приватбанк» [31]

В процесі аналізу структури прибутку АТ КБ «ПриватБанк» з табл. 2.6 та рис. 2.2 видно, що банк мав прибуток у 2022 році на суму – 30254 млн. грн., але темп його росту знизився на 14,2 %.

Основними факторами зростання прибутку є збільшення процентних доходів (на 6,8 % у 2021 році і на 21,8 % у 2022 році) та комісійних доходів (на 26,8 % у 2021 році), що свідчить про ріст обсягів операцій з клієнтами банківської установи.

Тому динаміку росту чистого процентного доходу можна вважати позитивною, і вона являється основним джерелом прибутку банківської установи, тобто вкладення в активи є ефективними. Але чистий прибуток АТ КБ «ПриватБанк» має спадаючу тенденцію і це скоріш всього було пов'язано з військовою агресією росії.

Для подальшого зростання прибутку АТ КБ «ПриватБанк» необхідно визначити джерела підвищення доходів, за рахунок наступного:

- загального зростання тих активів, що приносять більший процентний дохід;
- збільшення частки дохідних активів у сукупних активах;
- зміни загального рівня відсотків за активними операціями;
- зміни структури дохідних активів шляхом підвищення частки ризикованих кредитів.

Також необхідно звертати увагу на мінімізацію видатків Банку. Процес зниження витрат АТ КБ «ПриватБанк» і управління ними є одним із основних чинників забезпечення його фінансової стійкості та прибуткової діяльності.

2.2. Динаміка та тенденції інвестиційної діяльності АТ КБ «ПриватБанк»

Інвестиційна діяльність банківської установи має вагоме значення як для національної економіки в цілому, так і окремо для банку. Для

національної економіки значення інвестиційної діяльності банківської установи полягає в акумулюванні грошових коштів фізичних і юридичних осіб та спрямуванні їх в пріоритетні інвестиційні проекти в усіх сферах. Банківська установа здійснює інвестиційну діяльність з метою одержання прибутку від операцій з цінними паперами та для забезпечення участі в статутному капіталі інших суб'єктів господарювання і стратегічного контролю за їх власністю та діяльністю.

Інвестиційна діяльність банківської установи здійснюється шляхом виконання нею операцій з цінними паперами в процесі прийняття інвестиційних рішень, ефективності акумульованого ресурсного забезпечення і спрямованістю на отримання максимального доходу від її реалізації на ринку цінних паперів при встановлених обмеженнях та ризикового характеру банківської діяльності.

Сучасний розвиток інвестиційної діяльності банківських установ, у тому числі АТ КБ «ПриватБанк», насамперед пов'язаний зі здійсненням операцій з цінними паперами (табл. 2.7).

Як свідчать дані табл. 2.7 та рис. 2.3 протягом досліджуваного періоду існує негативна динаміка у АТ КБ «ПриватБанк» до зниження питомої ваги банківських інвестицій у цінні папери, але проявляється тенденція у збільшенні загальних активів.

Таблиця 2.7

Динаміка інвестиційної діяльності АТ КБ «ПриватБанк»

за 2020-2022 рр. (млн. грн.)*

Показник	Роки			Відхилення	
	2020	2021	2022	2021/2020	2022/2021
Інвестиції в цінні папери	221711	222277	239752	566	17475
Загальна сума активів	382643	401385	540658	18742	139273

*Джерело: розраховано автором за фінансовою звітністю АТ КБ «Приватбанк» [31]

А рис. 2.3 демонструє нам динаміку питомої ваги банківських інвестицій у цінні папери у загальних активах.

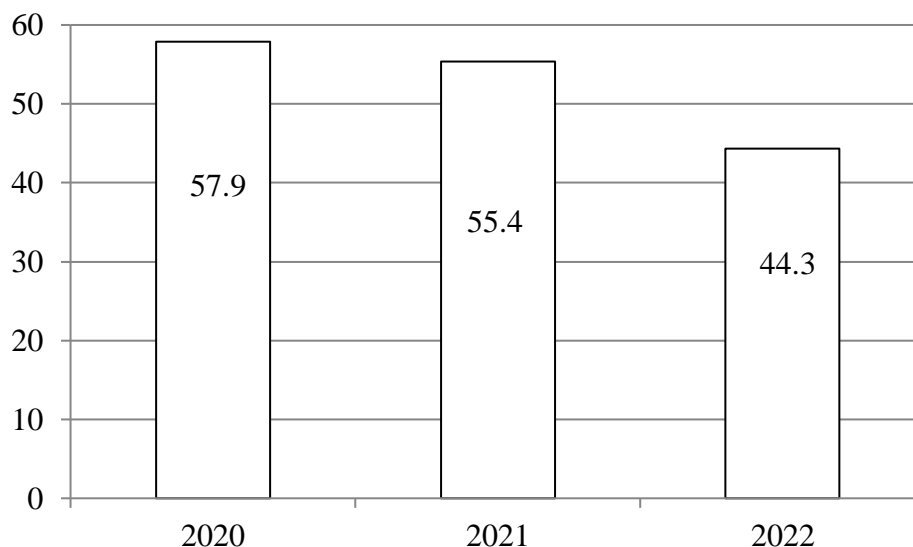

Рис. 2.3. Динаміка питомої ваги банківських інвестицій в цінні папери у загальних активах АТ КБ «ПриватБанкбанк» за 2020-2022 рр., у %*

*Джерело: розраховано автором за фінансовою звітністю АТ КБ «Приватбанк» [31]

Для оцінки банківської інвестиційної діяльності АТ КБ«ПриватБанк», проаналізуємо структуру його активів: за показниками обсягу вкладень у цінні папери та наданих кредитів (табл. 2.8).

Таблиця 2.8

Динаміка та структура активів АТ КБ «ПриватБанк»
за 2020-2022 рр. (млн. грн., %)*

Показник	Роки			Відхилення	
	2020	2021	2022	2021/2020	2022/2021
Загальна сума активів	382643	401385	540658	18742	139273
Інвестиції в цінні папери	221711	222277	239752	566	17475
питома вага, %	57,9	55,4	44,3	-2,5	-11,1
Наданні кредити	80080	93461	171901	13381	78440
питома вага, %	20,9	23,3	31,8	2,4	8,5

*Джерело: розраховано автором за фінансовою звітністю АТ КБ «Приватбанк» [31]

Дані табл. 2.8 свідчать нам про позитивну динаміку загальної суми активів. Так за досліджуваний період вони зросли на 41,3 %. Також важливим моментом є ріст питомої ваги наданих кредитів протягом 2020-2022 рр. (з 20,9 % у 2020 році до 31,8 % у 2022 році), а питома вага інвестицій

у цінні папери знижується (з 57,9 % у 2020 році до 44,3 % у 2022 році). Можна зробити висновок, що протягом досліджуваних років АТ КБ «ПриватБанк» все ще активно інвестує у цінні папери, але при цьому спостерігається динаміка до росту питомої ваги наданих кредитів у загальній структурі активів банківської установи, тому що саме кредитні операції є основною діяльністю банків взагалі.

Наступним етапом дослідження інвестиційної діяльності АТ КБ «ПриватБанк» є порівняння питомої ваги фінансових та реальних інвестицій. Фінансові інвестиції складають вагому частку інвестиційного портфеля, а інвестиційна нерухомість як реальні інвестиції, є досить поширеною діяльністю банків.

В табл. 2.9 розглянемо динаміку структура реальних та фінансових інвестицій АТ КБ«ПриватБанк» за 2020-2022 рр.

Дані таблиці 2.9 свідчать, що протягом досліджуваних років спостерігається динаміка до зменшення як фінансових, так і реальних інвестицій Банку. І взагалі інвестиції у нерухомість складають дуже малу питому вагу в загальній сумі активів, що показує нам не вигідність цих операцій для АТ КБ «ПриватБанку».

Таблиця 2.9

Динаміка та структура реальних та фінансових інвестицій АТ КБ
«ПриватБанк» за 2020-2022 рр.(млн. грн., %)*

Показник	Роки			Відхилення	
	2020	2021	2022	2021/2020	2022/2021
Інвестиції в цінні папери	221711	222277	239752	566	17475
питома вага, %	57,9	55,4	44,3	-2,5	-11,1
Інвестиції в нерухомість	2933	1989	2156	-944	167
питома вага, %	0,8	0,5	0,4	-0,3	-0,1
Загальна сума активів	382643	401385	540658	18742	139273

*Джерело: розраховано автором за фінансовою звітністю АТ КБ «Приватбанк» [31]

Наступним етапом дослідження є аналіз зміни інвестиційного портфеля АТ КБ «ПриватБанк». В табл. 2.10 наведена динаміка та структура інвестиційного портфеля Банку за досліджувані роки.

Таблиця 2.10

Динаміка та структура інвестиційного портфеля АТ КБ «ПриватБанк»
за 2020-2022 рр.(млн. грн., %)*

Показник	Роки			Відхилення	
	2020	2021	2022	2021/2020	2022/2021
Інвестиції в цінні папери	221711	222277	239752	566	17475
питома вага, %	98,7	99,1	99,1	0,4	-
Інвестиції в нерухомість	2933	1989	2156	-944	167
питома вага, %	1,3	0,9	0,9	-0,4	-
Загальний обсяг інвестицій	224644	224266	241908	-378	17642

*Джерело: розраховано автором за фінансовою звітністю АТ КБ «Приватбанк» [31]

Динаміка та структура інвестиційного портфеля АТ КБ «ПриватБанк», свідчить про збільшення загального обсягу інвестицій на 17264 млн. грн. протягом 2020-2022 рр., що показує зростання обсягу цінних паперів у складі інвестиційного портфеля банківської установи, а інвестиції в нерухомість зменшилися на 777 млн. грн. (за 2020-2022 рр.).

Також необхідно проаналізувати детальніше цінні папери, які знаходяться у інвестиційному портфелі банку. В табл. 2.11 відобразимо структуру інвестицій у цінні папери АТ КБ «ПриватБанк» у цінні папери за 2020-2022 роки.

Таблиця 2.11

Цінні папери у інвестиційному портфелі АТ КБ «ПриватБанк»
за 2020-2022 рр. (млн.. грн.)*

Цінні папери у інвестиційному портфелі	Роки			Відхилення	
	2020	2021	2022	2021/2020	2022/2021
Інвестиційні цінні папери за СВІЗ, з них: Довгострокові державні боргові цінні папери з вбудованим опціоном	100 750	93 096	95 716	-7654	2620
Інвестиційні цінні папери за					

СВІСД, з них:					
Довгострокові державні боргові цінні папери	53 153	59 388	46 159	6235	-13229
Середньострокові валютні державні боргові цінні папери	23 966	6 810	17 921	-17156	11111
Середньострокові державні боргові цінні папери	21 084	20 341	29 859	-743	9518
Короткострокові державні боргові цінні папери	15 808	17 352	28 094	1544	10742
Короткострокові валютні державні боргові цінні папери	5 183	25 183	21 887	20000	-3296
Справедлива вартість інвестицій у цінні папери	219944	222170	239096	2226	16926

*Джерело: розраховано автором за фінансовою звітністю АТ КБ «Приватбанк» [31]

Як свідчать дані табл. 2.11, усі інвестиції у цінні папери спрямована в державні облігації. Дана ситуація пояснюється тим, що саме інвестиції у державні цінні папери страхують ризики та приносять постійний процентний дохід.

Таким чином, банківська інвестиційна діяльність АТ КБ «ПриватБанк», характеризується позитивною динамікою. Але, на нашу думку, все-таки є певні проблеми, які пов'язані зі здійсненням інвестиційної діяльності АТ КБ «ПриватБанк» і вони потребують негайного вирішення.

РОЗДІЛ 3 ШЛЯХИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВСЬКОЇ УСТАНОВИ

3.1. Виявлення та оцінка проблем інвестиційної діяльності АТ КБ «ПриватБанк»

Проблема сучасної національної економіки полягає у постійному рості конкуренції на ринку надання банківських послуг, що спонукає банківські установи до покращення фінансових результатів своєї діяльності. Відповідно, ті банківські установи, які мають бажання розвиватися в економічному середовищі держави і мати найбільшу кількість споживачів своїх послуг, чітко визначають власні цілі та методи їх досягнення. Не виключенням є український банк АТ КБ «ПриватБанк», який активно бере участь у конкурентній боротьбі з іншими вітчизняними банківськими установами.

Здійснення та ефективне управління інвестиційною діяльністю банківською установою є одним з основних чинників, який здатний підвищити суперництво між банками на ринку банківських послуг. Окрім цього, важливо відзначити, що чим краще банківська установа здійснює свою інвестиційну діяльність, тим вдалішим буде її функціонування. Завдяки цьому банківська установа найефективніше застосовує свої фінансові активи та покращує коефіцієнти стійкості та ліквідності.

Аналіз інвестиційної діяльності АТ КБ «ПриватБанк» надав нам змогу виявити коло проблем, які негативно впливають на його інвестиційну діяльність. На сучасному етапі інвестиційна діяльність банківської установи характеризується наявністю кількох важливих проблем, які заважають покращенню здійснення її інвестиційної діяльності. Ці проблеми на практиці є базовими для більшості банківських установ України, які здійснюють свою інвестиційну діяльність.

Основною проблем розвитку інвестиційної діяльності банківських установ є низький рівень та середня якість інвестицій вітчизняних

банківських установ і нераціональна структура банківського капіталу загалом. Це свідчить про те, що українські банківські установи, і зокрема АТ КБ «ПриватБанк» не мають достатньої можливості реалізовувати інвестиційні програми чи проєкти великих масштабів через значну обмеженість ресурсної бази. Також існує проблема щодо державно-приватного партнерства, яка є однією із головних, коли йдеться про великомасштабні інвестиційні проєкти або програми. Обмеженість фінансових ресурсів у банківських установах та зарегульованість банківської системи на практиці унеможлиблює розвиток ефективного і справедливого суперництва, яке б дозволило найефективніше здійснювати реалізацію інвестиційних проєктів або програм.

Також однією з головних проблем інвестиційної діяльності є низький рівень довіри населення до банківських установ. На ступінь довіри населення до банківської системи впливає значна кількість чинників, основним з яких є постійна зміна курсу іноземної валюти. До головного чиннику зростання курсу іноземної валюти можна віднести девальвацію гривні НБУ для погашення дефіциту Державного бюджету [16, с. 114-117].

На протязі останніх років спостерігається тенденція до зменшення кількості банківських установ в Україні. Неплатоспроможні банківські установи залишають банківській сектор, внаслідок чого, населення та господарюючі суб'єкти втрачають частину своїх грошових вкладів. Але довіра населення до банківських установ також значною мірою залежить від факторів, які формуються на макрорівні (країни) та мікрорівні (банківської установи). До основних макроекономічних факторів відносять макроекономічну нестабільність в країні та негативний досвід минулих років.

Ще одна важливіша проблема інвестиційної діяльності майже всіх вітчизняних банківських установ пов'язана з функціонуванням фондового ринку в Україні. На протязі 2019-2023 рр. в країні спостерігалось значні коливання на фондовому ринку, зокрема фінансових операцій на ньому. Отже станом на 5 квітня 2023 року ПФТС склав 507,03 [30]. Але, незважаючи

на незначне зростання індексу, фахівці переконані, що фондового ринку в країні майже не існує. Вони стверджують, що в Україні на сьогодні є ринок, який призначений тільки для торгівлі ОВДП з метою покриття дефіциту державного бюджету, а корпоративні цінні папери не користуються достатнім попитом на фондовому ринку. Таким чином в Україні існує такий фондовий ринок, де здійснюється мала кількість фінансових операцій і призводить до низької ліквідності цінних паперів.

Таку ж ситуацію можна прослідкувати в інвестиційній діяльності АТ КБ «ПриватБанк», який переважно здійснює свою інвестиційну діяльність з державним цінним паперами. Так, Третякова О. В. зазначає, що головними проблемами функціонування фондового ринку в країні є: «на українському фондовому ринку існує значна потреба в інвестиційних ресурсах, що пов'язано, насамперед, з макроекономічною нестабільністю, обмеженою кількістю ліквідних інвестиційно привабливих фінансових інструментів, низькою ліквідністю та капіталізацією фондового ринку тощо» [45, с. 103-107].

На проблеми, які виникають на фондовому ринку також впливають жорсткий валютний контроль та недосконалість законодавчої бази. Ці проблеми спричинені з боку державних органів влади та їх впливу на Національний банк України, а це суттєво знижує суперництво вітчизняних банківських установ у їхній інвестиційній діяльності. Це відноситься і до законодавчої бази, адже саме воно є інструментом цієї регуляції.

Відсутність платоспроможного попиту на фондовому ринку країни спричинено тим, що населення неодноразово втрачало свої інвестовані кошти, а тому і втрачало бажання в подальшому інвестуванні. Тому на сьогодні фондовий ринок не може в повному обсязі виконувати свої функції з мобілізації фінансових ресурсів та покращення економіки в цілому.

Проблеми інвестиційної діяльності банківських установ, пов'язані з проблемами на макроекономічному рівні, а саме збільшення інфляції, яка спричинена військовим станом нашої країни. Також, існують значні ризики

кредитування реального сектору національної економіки, які пов'язані з тінізацією бізнесу, недостатністю власного капіталу, низькою якістю обґрунтування інвестиційних проєктів. Ресурсна обмеженість банківських установ є однією з проблем їх діяльності, що перешкоджає повноцінному кредитуванню банківських установ в сучасних реаліях. Так наприклад, розміщення акцій банківських установ мають певні обмеження, а це певною мірою підриває довіру інвесторів, а у банківських установах відсутністю використання цих коштів для формування свого капіталу [47, с. 332-334.].

І на останок до основних проблем треба віднести недосконалість законодавчої бази щодо здійснення, функціонування та регулювання банківської діяльності. Такими проблема є:

- правове регулювання здійснюється за допомогою великої кількості законодавчих актів;
- нормативна база має тенденцію до змін і доповнень, що в свою чергу стримує процес регулювання банківської діяльності;
- між чинними та спеціальними нормативними актами існує значна кількість протиріч, що тягне за собою неправильне застосування норм;
- відсутність єдиного законодавчого акту з боку регулювання банківської діяльності;
- при наявності значної кількості законодавчих актів, кількість спеціальних законів є недостатньою [16, с. 114-117.].

Таким чином, можна зробити висновок, що ефективне здійснення інвестиційної діяльності ПАТ «Приватбанк» в основному гальмується факторами макроекономічного рівня. Тому, основним завданням в сьогоденній ситуації є вирішення проблем на макроекономічного характеру, оскільки на мікроекономічному рівні практично вирішити дані проблеми досить складно. Отже, українському банку АТ КБ «ПриватБанк», з метою підвищення рівня ефективності функціонування і здійснення інвестиційної діяльності, доречно проводити цільові заходи з метою усунення банківських

інвестиційних ризиків, які будуть пов'язані з вище виділеними нами проблемами.

3.2 Рекомендації щодо покращення банківської інвестиційної діяльності досліджуваного банку

Інвестиційна діяльність банківської установи характеризується наявністю великого кола ризиків, пов'язаних зі зниженням ліквідності банківської установи, її прибутковості та інших, які негативно впливають на її банківську інвестиційну діяльність. Одним із основних методів покращення функціонування і здійснення інвестиційної діяльності банківських установ є управління ризиками, їх мінімізація та можливе позбавлення. Для успішного здійснення банківської інвестиційної діяльності АТ КБ «ПриватБанк», необхідно проводити відповідні заходів, про які буде визначено нижче.

Одними із основних заходів є планування та контроль банківської інвестиційної діяльності. Тому, що майже завжди діяльність АТ КБ «ПриватБанк» характеризувалася відхиленням його фактичних показників від запланованих. А отже для уникнення даної ситуації, за цими відхиленнями ведеться постійний контроль банківською установою. Наступним етапом є проведення оцінки та виявлення причин цих відхилень, розглядаються можливі наслідки та за потребою здійснюються заходи з метою позбавлення фактичних відхилень для покращення діяльності банківської установи. Ці відхилення виникають або у разі прорахунку в плануванні, або при прийнятті управлінських рішень з питань інвестиційної діяльності банківських установ. Тому для кожного банку, та зокрема АТ КБ «ПриватБанк», контроль є одним з найважливіших методів, який допомагає здійсненню ефективної банківської інвестиційної діяльності та покращує виконання запланованих показників.

Контроль інвестиційної діяльності АТ КБ «ПриватБанк» здійснюється на зовнішньому та внутрішньому рівнях. Зовнішній рівень контролю

включає перевірку контролюючих органів (НБУ, Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку) та перевірку зовнішніх незалежних аудиторів. Внутрішній рівень контролю АТ КБ «ПриватБанк» здійснюється з ціллю перевірки виконання інвестиційних планів. Перевірка здійснення інвестиційної діяльності банківської установи передбачає її ефективність, яка включає в себе контроль за збільшенням чи зменшенням показників та обраховує відхилення фактичних результатів банківської інвестиційної діяльності від її запланованих. Таким чином, методи з контролю та планування інвестиційної діяльності банківської установ взаємопов'язані між собою, оскільки планування передбачає контроль за досягненням запланованих показників та результатів.

Наступними важливими методом є регулювання та стимулювання інвестиційної діяльності банківської установи. Здійснення ефективної інвестиційної діяльності банківською установою певною мірою залежить від своєчасного реагування на зміни на внутрішньому та зовнішньому рівнях. В основному відхилення від запланованих результатів діяльності спричинені ризиками, які виникають в банківській установі. Тому функція регулювання є визначальною з метою ефективного управління інвестиційними ризиками банківської установи. Як вже було відзначено раніше, інвестиційні ризики поділяються на зовнішні та внутрішні. Банківська установа не може здійснювати контроль за зовнішніми ризиками, для цього їй необхідно змінювати власну інвестиційну політику, а внутрішні ризики вона завжди може мінімізувати.

Методи, які пов'язані із стимулюванням банківської інвестиційної діяльності, зокрема діяльності АТ КБ «ПриватБанк», сприяють оптимізації та ефективності процесу її здійснення. Тобто, сукупність методів із стимулювання, спрямовані на зростання банківської інвестиційної діяльності. В макроекономічному середовищі до основних заходів стимулювання інвестиційної діяльності банківських установ відносять:

- зниження рівня податкового навантаження банківських установ, зокрема при спрямуванні у довгострокового кредитування;
- зниження податкових ставок для банківських установ, які інвестують в науковий та інноваційний розвиток;
- поліпшення умов страхування інвестиційних ризиків;
- перегляд та поліпшення системи іпотечних кредитів.

Ще одним важливим методом ефективного здійснення банківської інвестиційної діяльності, який доречно розглянути, є аналіз ефективності інвестиційних проєктів банківської установи. Здійснення такого виду аналізу передбачає визначення методів оцінки ефективності інвестиційного проєкту. Тому, що саме оцінка ефективності інвестиційних проєктів надає можливість інвестору для прийняття чи відхилення рішення щодо інвестування цих проєктів.

На нашу думку, для покращення банківської інвестиційної діяльності, зокрема АТ КБ «ПриватБанк», необхідно переглянути структуру інвестиційного портфеля в бік корпоративних цінних паперів. Спрямування інвестиційного портфеля на цінні папери базових галузей національної економіки будуть мати достатній вплив на досягнення високих результатів у сфері інвестування. Але також не відмовлятися від інвестуванні у облігації внутрішньої державної позики та інших зовнішніх боргових зобов'язань для підтримки ліквідності інвестиційного портфеля банківської установи.

Таким чином, враховуючи аналіз банківської інвестиційної діяльності АТ КБ «ПриватБанк», наступними шляхами для оптимізації та ефективності інвестиційної діяльності мають бути:

- залучення фізичних осіб в інвестиційну діяльність банківської установи. Для цього, необхідним завданням для АТ КБ «ПриватБанк» є врахування сьогоденних реалій та розробка привабливіших інвестиційних програми для фізичних осіб та фізичних-осіб підприємців;
- активне надання консультаційних послуг, пов'язаних з процесом інвестуванням. Можливість отримати необхідну консультацію пов'язану з

процесом інвестування є обмеженою, а це відповідно стримує розвиток інвестиційного портфеля банківської установи. Тому, головним завданням є проведення заходів для залучення найбільшої кількості клієнтів та розширення їх бази;

- покращення системи заходів та методів, спрямованих на ефективне здійснення інвестиційної діяльності банківської установи. Насамперед, необхідно проводити внутрішній аудит, метою якого є визначення ефективності контролю та аудит ризик-менеджменту діяльності банківської установи.

Вищезазначені заходи та методи допоможуть банківським установам, а зокрема АТ КБ «ПриватБанк», у виявленні та усуненні ризиків, пов'язаних зі здійсненням банківської інвестиційної діяльності. Також, застосування даних заходів та методів впливає на здійснення якісної оцінки інвестиційного становища банківської установи, що в свою чергу сприятиме поліпшенню здійснення його банківської інвестиційної діяльності (табл. 3.1).

Таблиця 3.1

Рекомендації щодо покращення здійснення інвестиційної діяльності банківських установ

Рекомендація	Опис	Результат
Перегляд структури інвестиційного портфеля корпоративних цінних паперів	Спрямування інвестиційного портфеля на цінні папери базових галузей національної, які мають достатній результат від ефективності своєї діяльності	Зростання дохідності банківської інвестиційної діяльності та диверсифікація портфеля цінних паперів
Питома вага ОВДП у інвестиційному портфелі цінних паперів	Зосередження достатньої кількості інвестицій коштів у ОВДП, тому що вони є одними з найнадійніших фінансових інструментів для банківської установи	Покращення показників інвестиційного портфеля банківської установи
Залучення фізичних осіб та фізичних-осіб підприємців в інвестиційну діяльність банківської установи	Розробка привабливих інвестиційних програм для фізичних осіб та фізичних-осіб підприємців	Зростання інвестиційної діяльності банківської установи
Надання консультативних послуг, пов'язаних з процесом інвестуванням	Розробка заходів та методів, що стимулюють залученню потенційних інвесторів	Залучення нових клієнтів та розширення клієнтської бази
Покращення системи заходів та методів для ефективного здійснення банківської інвестиційної діяльності	Залучення внутрішнього аудиту для визначення ефективності контролю банківської інвестиційної діяльності	Якісний контроль за веденням інвестиційної діяльності банківської установи

Отже, вищезазначені рекомендації щодо покращення інвестиційної діяльності банківських установ, і зокрема ПАТ «Приватбанк», сприятимуть підвищенню суперництва серед інших банківських установ, розширенню клієнтської бази, збільшення обсягу операцій з цінними паперами, що впливає на зростання дохідності банківської установи.

3.3. Напрями удосконалення ефективності інвестиційної діяльності банківських установ

Інвестиційна активність банківських установ має вагоме значення для розвитку як окремих секторів національної економіки, так і соціально-економічної системи країни в цілому.

Інвестиційна діяльність банківських установ забезпечує суб'єктам господарювання України стабільні надходження інвестиційних ресурсів, необхідних для реалізації інвестиційних проєктів. Банківська діяльність в Україні є прибутковим, але ризикованим видом цього бізнесу. Однією із основних причин виникнення кризових ситуацій у українських банківських установах є недостатній рівень інвестиційного менеджменту, а основним фактором, який зумовлює хибне прийняття управлінських інвестиційних рішень, є відсутність певної системи оцінки рівня інвестиційної безпеки. Ефективній реалізації інвестиційної діяльності банківськими установами може сприяти створення системи методологічного забезпечення процесу покращення управління цим основним напрямом банківського менеджменту.

Відповідно з урахуванням суті банківського інвестування управління інвестиційною діяльністю банківських установ пропонуємо розглядати як процес забезпечення банківського інвестиційного бізнесу достатнім обсягом інвестиційними ресурсами та організування технологічного циклу процесу інвестування загалом, шляхом розроблення нових і покращенням наявних банківських технологій, продуктів і послуг, а також формування достатнього рівня якості обслуговування клієнтів банку, застосування сучасних технічних засобів і методів зв'язку.

Ефективність управління має вагоміше значення для будь-якого господарюючого суб'єкта, але особливого значення вона набуває для банківської установи. Особливістю банківської діяльності є високий рівень ризикованості, тому будь-яка управлінська похибка загрожує втратою ліквідності, платоспроможності, а зрештою в кінцевому результаті – банкрутством.

На нашу думку, на удосконалення ефективності управління банківською інвестиційною діяльністю з урахуванням фактору невизначеності впливають:

- взаємодія централізації і децентралізації управління банківською інвестиційною діяльністю;

- науковий підхід до організації аналітичного забезпечення управління нею;
- формування нових цілей і завдань з покращенням організації аналітичного забезпечення методичного апарату управління банківською інвестиційною діяльністю;
 - безперервне вдосконалення управління нею;
 - взаємоузгодженість і розумна регламентація;
 - стає аналітичне забезпечення й інформаційна достатність управління інвестиційною діяльністю банківських установ;
 - безперервність підвищення кваліфікації спеціалістів з управління банківською інвестиційною діяльністю.

Для ефективності якості роботи з управління банківською інвестиційною діяльністю доцільно автоматизувати її процеси. Впровадження в банківську діяльність нових інформаційних технологій може вирішити більшість проблем, пов'язаних як зі спрощенням системи управління банківською діяльністю в цілому, так і зі спрощенням процесу управління банківською інвестиційною діяльністю зокрема.

Сучасний стан національної економіки країни вимагає прийняття відповідних заходів, методів та інструментів, котрі направлені на розвиток економіки, і зокрема банківської системи.

Банківські установи країни, як основні фінансові інститути повинні забезпечувати мобілізацію, акумулювання і перерозподіл грошових коштів таким чином, щоб задовольнялись потреби всіх секторів національної економіки, а зокрема нефінансового сектора і домогосподарств як основних споживачів грошових коштів. Для акумулювання тимчасово вільних грошових коштів в національній економіці країни банківські установи повинні мати відповідні власні можливості, економічний потенціал [9, с. 7-11.].

На основі проведених досліджень можна стверджувати, що вдосконалення управління інвестиційною діяльністю банківської установи

доречно здійснювати комплексно через систему заходів, які будуть спрямовуватися на покращення економічних складових кредитно-інвестиційної діяльності банківської установи і включають такі напрями (рис. 3.1):

Отже, комплексний підхід до вдосконалення управління інвестиційною діяльністю банківською установою, на нашу думку, повинен включати [34]:

- SWOT-аналіз інвестиційних можливостей банківської установи (виділення сильних і слабких сторін, а також можливостей і загроз);
- покращення планування інвестиційної діяльності;
- оптимізацію організаційної структури банківської установи;
- вивчення фактичних і потенційних ринків для здійснення інвестицій;
- розроблення нових і покращення фактичних продуктів та послуг банку;
- пропонування продуктів і послуг таким чином, щоб звергнути увагу до інвестиційної діяльності банківської установи якомога більшої кількості клієнтів;
- вдосконалення роботи із залучення клієнтів;

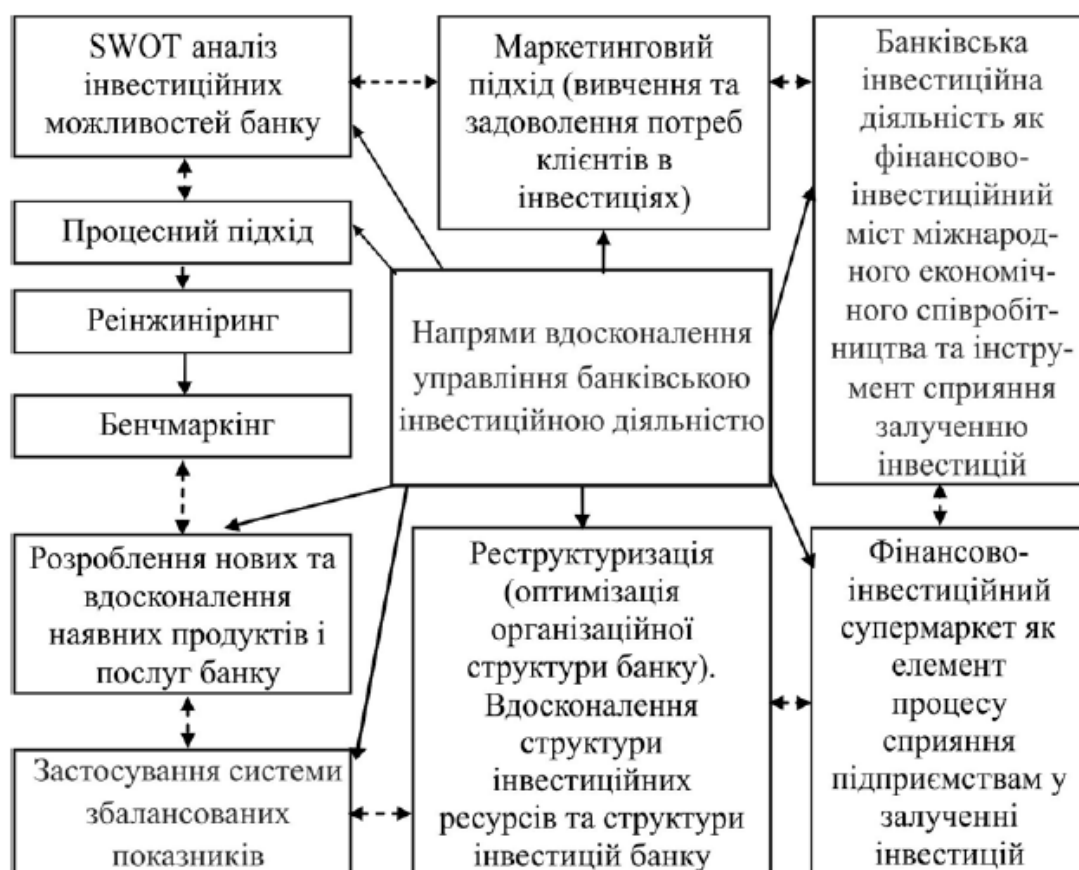

Рис. 3.1. Напрями вдосконалення управління інвестиційною діяльністю банківською установою

- постійний моніторинг за покращенням якості обслуговування клієнтів;
- формування оптимальної структури інвестиційних ресурсів;
- застосування реінжинірингу і бенчмаркінгу з метою вивчення і впровадження світового досвіду при здійсненні банківської інвестиційної діяльності вітчизняними банками;
- використання можливостей інвестиційної діяльності банківськими установами як кредитно-інвестиційного чинника міжнародного економічного співробітництва та інструменту сприяння суб'єктам господарювання у залученні іноземних інвестицій, у якому головна роль належить банківській установі;

- формування та організація ефективної діяльності кредитно-інвестиційного супермаркету як складового елементу у процесі сприяння суб'єктам господарювання у залученні інвестицій.

В умовах обмеженості власних фінансових ресурсів комплексний підхід розглядається як концепція управління інвестиційною діяльністю банківської установи, використання якої при реалізації інвестиційної політики буде покращувати оптимізацію управлінських рішень в банківській інвестиційній діяльності та структуру інвестиційних ресурсів банківської установи.

Для ефективного здійснення управління інвестиційною діяльністю пропонуємо банківською установою пропонується застосовувати систему збалансованих показників в управлінні інвестиційною безпекою банківської установи.

Систему збалансованих показників (BSC) розробили Роберт Нортон і Дейвід Каплан (Гарвардська Школа Бізнесу, США) для аналізу чинників майбутнього і поточного потенціалу різних компаній і фірм, пов'язаного з перспективами розвитку і росту, який засновується на сукупності як фінансових, так і не фінансових показників [44, с. 27].

Система включає чотири вектори оцінювання:

- фінанси (відомості про підприємство в акціонерів та інвесторів),
- клієнтів (репутація суб'єкта господарювання в очах клієнтів),
- бізнес-процеси (та їх оптимізація),
- інфраструктуру і персонал (можливості зростання й розвитку суб'єкта господарювання та його спеціалістів).

Кожний менеджер суб'єкта господарювання отримує коло показників, якими він повинен оцінити згідно своїх посадових обов'язків: операційні витрати, навантаження працівників та завантаження устаткування, планові кількісні та якісні показники, рентабельність капіталу, рентабельність обсягів продажу та чистого прибутку, ефективність інвестицій у його підрозділі та інші.

BSC – це важливий інструмент управління бізнесом та процесами залучення інвестицій. Ця система встановлює окремі цілі, цілі структурних підрозділів та корпоративні цілі, співпрацює з працівниками і керівниками усіх рівнів, оцінює результати поставлених цілей та отримує зворотний зв'язок.

Потенційні інвестори, окрім фінансової звітності суб'єкта господарювання, хочуть мати критерії для визначення показників майбутнього розвитку суб'єкта. Отже, система збалансованих показників представляє потенційним інвесторам можливість:

- отримати інформацію про плани, перспективи, ризики і непередбачені моменти, які можуть виявитися під час реалізації інвестиційного проєкту;
- зосередитись на факторах розвитку суб'єкта господарювання, які формують цінність у довгостроковій перспективі.

BSC надає власникам та менеджерам суб'єкта господарювання такий інструмент управління, що переводить бачення суб'єкта і його стратегії в набір взаємообумовлених збалансованих показників, які оцінюють критичні фактори як поточного, так і майбутнього його розвитку.

На нашу думку, доречним може бути використання системи збалансованих показників (Balanced Scorecard – BSC) для формування ефективного управління банківською інвестиційною діяльністю та її безпекою.

Безпека інвестиційної діяльності банківської установи – це захищеність кредитно-інвестиційних вкладень від можливих матеріальних, фінансових та інших втрат, при якій втрати є нижчими від встановлених меж. Механізм реалізації інвестиційної стратегії банківської установи через систему збалансованих показників представлений на рисунку 3.2.

Рис. 3.2. Механізм реалізації інвестиційної стратегії банківської установи через BSC

Методика оцінки рівня інвестиційної безпеки банківської установи (ІББ) включає шість етапів. Механізм оцінки рівня інвестиційної безпеки банківської установи передбачає таке: визначення джерел небезпеки та інформаційної бази для оцінки ступеню ІББ, класифікацію їх за функціональними елементами безпеки; вибір збалансованих показників за функціональними елементами безпеки; зіставлення фактичних показників з граничними значеннями, визначення величини відхилення; розробку рейтингової системи оцінки рівня ІББ і визначення середнього рейтингового балу за кожним функціональним елементом безпеки; визначення загального показника ІББ; графічне відображення, контроль і оцінка окремих видів і загального показника ІББ.

Іншим напрямом підвищення ефективності інвестиційної діяльності банківських установ, на нашу думку, використання маркетингових інновацій

з метою формування конкурентних переваг і закріплення за собою іміджу банку-іноватора в умовах складного суперництва за клієнта.

Маркетинговий підхід для покращення управління інвестиційною діяльністю банківською установою оснований на аналізі довгострокових тенденцій розвитку банку з клієнтами для задоволення їх потреб у інвестиціях та отримання прибутку від продажу банківських продуктів і послуг.

Клієнтоорієнтованість та комплексний маркетинговий підхід банківської установи до управління банківською інвестиційною діяльністю надає можливість зрозуміти потреби клієнта та знайти їх оптимальне рішення, тому менеджери банківської установи супроводжують клієнта від подання заявки до отримання та використання інвестицій.

Отже, можна відзначити, що вдосконалення системи управління інвестиційною діяльністю банківської установи має важливе значення для забезпечення подальшого ефективного розвитку банківських установ країни. Для забезпечення ефективної інвестиційної діяльності банківські установи повинні застосовувати систему збалансованих показників для оцінки рівня інвестиційної безпеки банківської установи, що надасть можливість визначати рейтинг однієї банківської установи серед інших досліджуваних банківських установ, уникнути помилок при виборі інвесторів, обґрунтувати необхідність або нераціональність додаткового залучення інвестицій тощо. І ще запропонованим методом до покращення ефективності інвестиційної діяльності банківської установи може бути маркетинговий метод, який допомагає банківській установі надавати клієнтам повний комплекс послуг з питання отримання інвестицій, а також зробити цей механізм максимально сприятливим і економічно доцільним як для клієнтів, так і для самої банківської установи. Все це повинно забезпечити умови для зростання вартості банківської установи та отримання максимального прибутку.

Вдосконалення управління інвестиційною діяльністю банківської установи направлено на збільшення доходів і прибутків від цих видів

діяльності. Таким чином, вдосконалення управління банківською інвестиційною діяльністю і зростання вартості банківської установи можуть бути пов'язані таким чином (рис. 3.3).

Рис. 3.3. Взаємозв'язок системи управління банківською інвестиційною діяльністю із зростанням вартості банківської установи*

*Джерело: узагальнено автором за [9, с. 7-11.].

Рис. 3.3 свідчить, що зростання вартості банківської установи залежить від якості управління банківською інвестиційною діяльністю. В той же час якість управління банківською інвестиційною діяльністю зумовлена наступними факторами:

1. наявністю ефективних власників банківської установи;
2. наявністю професійних спеціалістів та менеджерів;
3. розробленою та реалізованою стратегією і тактикою банківської інвестиційної діяльності;
4. загальноекономічною ситуацією в державі;
5. рівнем інвестиційного потенціалу банківської установи;
6. змінами банківського та господарського законодавства в країні;
7. впливом НБУ на банківську систему;
8. ступенем суперництва на банківському ринку;

9. можливістю об'єднання банківської сфери з промислово-торговельною сферою та формуванням фінансово-промислової структури.

Важливість перелічених вище факторів збільшується внаслідок розвитку банківського сектора національної економіки країни. Серед перерахованих факторів, що впливають на покращення якості управління, одним із головних є можливість об'єднання банківської сфери з промислово-торговельною сферою і створення на цій основі фінансово-промислових або промислово-фінансових груп. За таких умов банківські установи можуть суттєво збільшити обсяги банківської інвестиційної діяльності та вдосконалити систему управління банківською інвестиційною діяльністю.

ВИСНОВКИ

При проведенні дослідження було виявлено, що основою успішного розвитку банківських установ України є їхня активна інвестиційна діяльність. Механізм реалізації і організації інвестиційної діяльності тісно пов'язаний з інвестиційним процесом в умовах сучасного розвитку економіки. Участь банківських установ саме в інвестиційному процесі проявляється через рух коштів, які належать інвесторам-клієнтам та направлені на інвестування. Інвестиційною функцією банківських установ є мобілізація заощаджень юридичних і фізичних осіб і спрямування їх на інвестування через ринок цінних паперів.

Враховуючи усі проаналізовані визначення інвестиційної діяльності банківських установ та власних міркувань, ми пропонуємо наступне тлумачення даної економічної категорії: інвестиційна діяльність банків – це процес інвестування коштів та інших ресурсів банківської установи у майно, інші цінності та цінні папери з метою одержання прибутку або (та) отримання певних вигід у майбутньому.

Проаналізувавши фахову літературу було визначено, що на сьогодні існують різноманітні форми банківських інвестицій, які не є постійними і можуть деталізуватися від потреб банків. Але основними формами банківських інвестицій є дві: фінансові та реальні.

З метою практичного обґрунтування необхідності покращення інвестиційної діяльності банківської установи було проаналізовано динаміку та тенденції інвестиційної діяльності АТ КБ «ПриватБанк» та були зроблені відповідні висновки.

Протягом досліджуваного періоду існує негативна динаміка у АТ КБ «ПриватБанк» до зниження питомої ваги банківських інвестицій у цінні папери, але проявляється тенденція у збільшенні загальних активів. Але АТ КБ «ПриватБанк» все ще активно інвестує у цінні папери, але при цьому спостерігається динаміка до росту питомої ваги наданих кредитів у загальній

структурі активів банківської установи, тому що саме кредитні операції є основною діяльністю банків взагалі.

Спостерігається динаміка до зменшення як фінансових, так і реальних інвестицій Банку. І взагалі інвестиції у нерухомість складають дуже малу питому вагу в загальній сумі активів, що показує нам не вигідність цих операцій для АТ КБ «ПриватБанку».

Динаміка та структура інвестиційного портфеля АТ КБ «ПриватБанк», свідчить про збільшення загального обсягу інвестицій на 17264 млн. грн. протягом 2020-2022 рр., що показує зростання обсягу цінних паперів у складі інвестиційного портфеля банківської установи, а інвестиції в нерухомість зменшилися на 777 млн. грн. (за 2020-2022 рр.). Усі інвестиції у цінні папери спрямована в державні облігації. Дана ситуація пояснюється тим, що саме інвестиції у державні цінні папери страхують ризики та приносять постійний процентний дохід.

Таким чином, банківська інвестиційна діяльність АТ КБ «ПриватБанк», характеризується позитивною динамікою. Але, на нашу думку, все-таки є певні проблеми, які пов'язані зі здійсненням інвестиційної діяльності АТ КБ «ПриватБанк» і вони потребують негайного вирішення.

Дослідження інвестиційної діяльності АТ КБ «ПриватБанк» надало нам можливість виявити проблеми, які негативно впливають на інвестиційну діяльність Банку. До цих проблем, які в більшості притаманні усім банківським установам України, можна віднести наступні:

- низький рівень та якість капіталовкладень вітчизняних банківських установ;
- нерівномірна структури банківського капіталу;
- недовіри населення до банківських установ;
- нерозвинений фондового ринку;
- недосконалість нормативно-правової бази;
- проблеми макроекономічного рівня.

На основі проведеного дослідження можна зробити висновок, що розвиток інвестиційної діяльності українських банків, зокрема АТ КБ «ПриватБанк», в основному гальмується макроекономічними чинниками. Банку для ефективного здійснення своєї інвестиційної діяльності, надалі, необхідно проводити заходи з метою уникнення інвестиційних ризиків.

Таким чином, враховуючи аналіз банківської інвестиційної діяльності АТ КБ «ПриватБанк», наступними шляхами для оптимізації та ефективності інвестиційної діяльності мають бути:

- залучення фізичних осіб в інвестиційну діяльність банківської установи. Для цього, необхідним завданням для АТ КБ «ПриватБанк» є врахування сьогоденних реалій та розробка привабливіших інвестиційних програми для фізичних осіб та фізичних-осіб підприємців;

- активне надання консультаційних послуг, пов'язаних з процесом інвестуванням. Можливість отримати необхідну консультацію пов'язану з процесом інвестуванням є обмеженою, а це відповідно стримує розвиток інвестиційного портфеля банківської установи. Тому, головним завданням є проведення заходів для залучення найбільшої кількості клієнтів та розширення їх бази;

- покращення системи заходів та методів, спрямованих на ефективне здійснення інвестиційної діяльності банківської установи. Насамперед, необхідно проводити внутрішній аудит, метою якого є визначення ефективності контролю та аудит ризик-менеджменту діяльності банківської установи.

Також комплексний підхід до вдосконалення управління інвестиційною діяльністю банківською установою, на нашу думку, повинен включати:

- SWOT-аналіз інвестиційних можливостей банківської установи (виділення сильних і слабких сторін, а також можливостей і загроз);

- покращення планування інвестиційної діяльності;

- оптимізацію організаційної структури банківської установи;

- вивчення фактичних і потенційних ринків для здійснення інвестицій;

- розроблення нових і покращення фактичних продуктів та послуг банку;
- пропонування продуктів і послуг таким чином, щоб звергнути увагу до інвестиційної діяльності банківської установи якомога більшої кількості клієнтів;
- вдосконалення роботи із залучення клієнтів;
- постійний моніторинг за покращенням якості обслуговування клієнтів;
- формування оптимальної структури інвестиційних ресурсів;
- застосування реінжинірингу і бенчмаркінгу з метою вивчення і впровадження світового досвіду при здійсненні банківської інвестиційної діяльності вітчизняними банками;
- використання можливостей інвестиційної діяльності банківськими установами як кредитно-інвестиційного чинника міжнародного економічного співробітництва та інструменту сприяння суб'єктам господарювання у залученні іноземних інвестицій, у якому головна роль належить банківській установі;
- формування та організація ефективної діяльності кредитно-інвестиційного супермаркету як складового елементу у процесі сприяння суб'єктам господарювання у залученні інвестицій.

Ці рекомендації щодо покращення інвестиційної діяльності банківських установ, і зокрема ПАТ «Приватбанк», сприятимуть підвищенню суперництва серед інших банківських установ, розширенню клієнтської бази, збільшенню обсягу операцій з цінними паперами, що впливає на зростання дохідності банківської установи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Банківський капітал: історія, теорія, досвід. За ред.. проф. С.К. Реверчука. Л.: ЛНУ ім. І. Франка, 2004. 276 с.
2. Безродна С. М., Миськова Н.В. Інвестування: компендіум.. Чернівці, 2013. 200 с.
3. Бланк И.А. Основы инвестиционного менеджмента. К.: Изд-во «Эльга», «Ника-Центр», 2001. 448 с.
4. Василенко Д. В. Особливості здійснення банківської інвестиційної діяльності в Україні. Київ, 2008. С. 248–255.
5. Васюренко О.В. Банківський менеджмент: [навчальний посібник]. К.: Вид. центр «Академія», 2001. 320 с.
6. Вдовенко Л.О. Рефінансування як механізм підтримки стабільності банківської системи. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2018. №2. С. 7–17.
7. Вовчак О.Д. Банківська інвестиційна діяльність в Україні [навчальний посібник]. Львів: Вид-во Львів. Комерційної академії, 2005. 544 с.
8. Вовчак О.Д., Руцишин Н.М. Інвестиційний менеджмент: навч. посібник,. Львів : ЛТЕУ, 2016. 354 с.
9. Воробйова О.І. Основні напрями вдосконалення кредитно-інвестиційної діяльності банків України. *Інвестиції: практика та досвід*. 2011. № 3. С. 7-11.
10. Господарський кодекс України від 16.01.2003 №436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
11. Герасименко А.В. Теоретичні засади механізму банківського інвестиційного кредитування в Україні. *Науковий вісник Ужгородського університету*. 2015. № 2 (46). С. 305–309.

12. Житар М.О., Ананьєва Ю.В. Державна політика регулювання та стимулювання інвестиційної діяльності банків України. *Науковий вісник Ужгородського Університету*, 2019. № 1 (53). С. 163- 167.
13. Задихайло Д. В., Атаманова Ю. Є., Бойчук Р. П. та ін.. Господарське право: навчально-методичний посібник. Харків, 2012. 77 с.
14. Захарін С.В. Кредитування інвестиційної діяльності. *Фінанси України*. 2004. № 4. С. 102.
15. Іванець І.В., Жолнерчик Г.Ю. Банківське інвестиційне кредитування як ключове джерело фінансування розвитку реального сектору економіки. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2018. Вип. 1. С. 37-44.
16. Ісхакова О. М., Горденко А. В., Пеня К. В. Рівень суспільної довіри до банківської системи України. *Глобальні та національні проблеми економіки*. №10. 2017. С. 114-117.
17. Калусенко В. В. Аналіз інвестиційного портфеля банків України та стратегія управління ним. *Збірник наукових праць Університету державної фіскальної служби України*. 2019. № 1. – С. 63-78.
18. Катан Л. І., Хорішко К. С. Інвестиції та інвестування як економічна категорія. *Ефективна економіка*. №11. 2011. С. 1-2.
19. Коляденко С. В. Цифрова економіка: передумови та етапи становлення в Україні і у світі. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2016. № 6. С. 105-112.
20. Луців Б.Л. Банки в інвестуванні економічного розвитку. *Світ фінансів*. 2015. Вип. 1 С. 151–161.
21. Марченко О.В., Золотопуп Ю.М. Оцінка кредитно-інвестиційної діяльності банку. *Молодий вчений*. 2017. № 2. С. 283-287.
22. Майорова Т.В.
23. Мельников А. Е. Теоретичні аспекти банківської інвестиційної діяльності. *Збірник наукових праць*. №2(29). 2011. С. 110-116.

24. Мещеряков А. А., Лисяк Л. В. Фінансовий менеджмент у банках: навчальний посібник. Київ, 2006. 208 с.
25. Мороз А. М. Банківська енциклопедія. Київ, 1993. 330 с.
26. Мороз А.М., Савлук М.І., Пудовкіна М.Ф. Банківські операції: [підручник]. Вид. 2-ге, [переробл. та доп.] / за ред.. А.М. Мороза. К.: Вид-во КНЕУ, 2002. 476 с.
27. Нагорна О.В., Василичен Ю.В. Інвестиційна діяльність як особлива сфера банківської діяльності. *Ефективна економіка*. 2013. № 7. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2013_7_36
28. Незалежний журналістський бізнес-портал MIND. URL: <https://mind.ua>.
29. Озерчук О. В. Управління інвестиційним портфелем банків в Україні: теоретичні та прикладні аспекти. *Наукові праці НДФІ*, 2019. № 1 (86). С. 85-100.
30. Офіційний сайт української фондової біржі «ПФТС». URL: <https://pfts.ua>
31. Офіційний сайт АТ КБ «ПриватБанк». Фінансова звітність АТ КБ «Приватбанк».
32. Папаїка О.О., Мелентьєва О.В. Аналіз інвестиційної діяльності банків України та шляхи підвищення її ефективності. URL: <http://trade.donduet.edu.ua/download/2013/35/Papaika.pdf>
33. Пересада А. А. Інвестиційний аналіз : навч.-метод. посібн. для самост. вивч. дисц. [посібник]. К.: КНЕУ, 2003. 134 с.
34. Пересада А.А., Майорова Т.В. Управління банківськими інвестиціями: [монографія]. К.: Вид-во КНЕУ, 2005. 388 с.
35. Побоча К. П., Білюк В. А., Гарник М. О. Сучасні тенденції та проблеми банківського інвестування в Україні. *Гроші, фінанси і кредит*. №41. 2020. С. 285-289.
36. Примостка Л. О. Фінансовий менеджмент у банку: підручник. Київ, 2004. 467 с.

37. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 7 грудня 2000 р. [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>
38. Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні: Закон України від 30.10.1996 №448/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/448/96-вр#Text>
39. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18.09.1991 №1560-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text>.
40. Про Національний банк України: Закон України від 20.05.1999 №679-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text>
41. Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 №3480-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15#Text>.
42. Сало І. В., Криклій О. А. Фінансовий менеджмент у банку: навчальний посібник. 2007. 314 с.
43. Ситник Н. С. Банківська система: навчальний посібник. Львів, 2020. 291 с.
44. Старовойт-Білоник К. Оптимізаційна модель «дохідність-ризик» у фінансовому механізмі інвестиційної діяльності комерційних банків. *Банківська справа*. 20012. № 6. С. 27-33
45. Третякова О. В., Харабара В. М., Грешко Р. І. Фондовий ринок України: особливості функціонування в сучасних умовах. *Економічна наука*. №5. 2020 С. 103-107.
46. Черкасова С. В. Банківська інвестиційна діяльність на вітчизняному фондовому ринку. *Підприємництво і торгівля*. №24. 2019. С. 51-58.
47. Циганова Н. В. Роль консолідації банків у формуванні ресурсних можливостей щодо забезпечення інноваційного розвитку економіки. С. 332-334.
48. Цивільний кодекс України: Кодекс України від 16.01.2003 № 435IV. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua>.

АНОТАЦІЯ

Гельмич Є.-І.О. Інвестиційна діяльність банківської установи. - Рукопис. Кваліфікаційна робота на здобуття першого рівня вищої освіти «бакалавр» за спеціальністю 072 – Фінанси, банківська справа та страхування. – Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича, Чернівці, 2023.

У кваліфікаційній роботі в першому розділі розглянуто економічну суть інвестиційної діяльності банків; визначено форми здійснення інвестиційної діяльності банківською установою та здійснено оцінку законодавчих засад здійснення інвестиційної діяльності банківських установ. В другому розділі кваліфікаційної роботи проведено аналіз фінансово-економічної характеристики діяльності АТ КБ «ПриватБанк» та проаналізовувано динаміку та тенденції інвестиційної діяльності Банку. У третьому розділі роботи виявлені та оцінені проблеми інвестиційної діяльності АТ КБ «ПриватБанк»; обґрунтовані рекомендації щодо покращення банківської інвестиційної діяльності досліджуваного банку та запропоновані напрями удосконалення ефективності інвестиційної діяльності банківських установ.

Ключові слова: банківські інвестиції, класифікація банківських інвестицій, інвестиційний портфель банку, цінні папери, регулювання діяльності банків, напрями активізації банківського інвестування, управління банківською інвестиційною діяльністю.

SUMMARY

Helmych E.-I.O. Investment activity of a banking institution. - Manuscript. Qualification work for obtaining the first level of higher education "bachelor" in specialty 072 - Finance, banking and insurance. - Chernivtsi National University named after Yu. Fedkovicha, Chernivtsi, 2023.

In the qualification work, the first chapter examines the economic essence of banks' investment activities; forms of investment activity by a banking institution were determined and the legislative basis for the investment activity of banking institutions was assessed. In the second section of the qualification work, an analysis of the financial and economic characteristics of JSC CB "PrivatBank" activity was carried out and the dynamics and trends of the Bank's investment activity were analyzed. In the third section of the work, the problems of the investment activities of JSC CB "PrivatBank" are identified and assessed; substantiated recommendations for improving the banking investment activity of the bank under study and proposed directions for improving the efficiency of the investment activity of banking institutions.

Key words: bank investments, classification of bank investments, bank investment portfolio, securities, regulation of bank activity, directions of activation of bank investment, management of bank investment activities.

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів наукових досліджень інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

Є.-І.О. Гельмич